

Scan

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย

นางสาวพัชรินทร์ หาญเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

Economic Factors Affecting Unemployment of Thailand

Ms.Patcharintr Harncharoen

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Economics

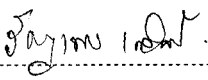
School of Economics

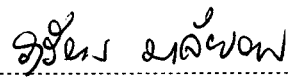
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

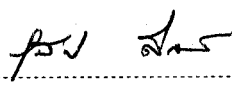
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย
ชื่อและนามสกุล นางสาวพัชรินทร์ หาญเจริญ
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์รัชฎาพร เลิศโกถานนท์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์รัชฎาพร เลิศโกถานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ระวีวรรณ มาลัยวรรณ)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศีลพิพัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
วันที่ 24 เดือน กันยายน พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย

ผู้ศึกษา นางสาวพัชรินทร์ หาญเจริญ ปริญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์รพีพร เลิศโกคานนท์ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การมีงานทำและการว่างงาน รวมทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทยในช่วงปี 2535-2549

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลทุติยภูมิระหว่างปี 2535-2549 ซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการว่างงาน ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่นำมาศึกษาประกอบด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน ผู้ศึกษาทำการศึกษาเชิงพรรณนาในรูปของตาราง แผนภูมิ และคำร้อยตะ ส่วนการศึกษาเชิงปริมาณ ผู้ศึกษาใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่นำมาศึกษาคือการลงทุนของภาคเอกชนมีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจตัวอื่นที่นำมาศึกษา ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการลงทุนของภาครัฐบาล ไม่มีผลต่อการว่างงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีที่กำหนด เนื่องจากเหตุผลสองประการ ประการแรกในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่นำมาศึกษาซึ่งเป็นตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน จึงต้องใช้วิธี Stepwise Selection ในการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ ผลการคัดเลือกตัวแปรอิสระด้วยวิธี Stepwise Selection พบว่าการลงทุนของภาคเอกชนเป็นตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวที่มีผลต่อการว่างงาน เหตุผลประการที่สองคือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจตัวอื่นที่ไม่ได้นำมาศึกษามีผลต่อการว่างงานมากกว่าตัวแปรอิสระที่อยู่ในแบบจำลองที่ศึกษา เช่น การลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักรเพื่อทดแทนแรงงาน ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ได้แก่ราคาน้ำมัน วัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศมีราคาสูงขึ้นเนื่องจากค่าเงินบาทอ่อนค่ามากในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ตลอดจนนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล ในการลดผลกระทบหรือบรรเทาปัญหาการว่างงาน เช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

คำสำคัญ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ การว่างงานของประเทศไทย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ผลต่อการว่างงานของประเทศไทย ฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ รัชฎาพร เลิศโกถานนท์ สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องจนรายงานฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณบิดา มารดา พี่ น้อง คนในครอบครัว รองศาสตราจารย์ รัชฎาพร เลิศโกถานนท์ คณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ให้การ ประสิทธิ์ประสาทวิชา ตลอดจนเพื่อนนักศึกษา เพื่อนร่วมงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ ให้การสนับสนุนช่วยเหลือการจัดทำรายงานศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ทุกท่าน

ประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับจากรายงานค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้แก่ผู้ให้การ สนับสนุนช่วยเหลือทุกท่าน และแก่สังคม

พัชรินทร์ หาญเจริญ

เมษายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
สมมติฐานการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	24
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
บทที่ 4 ภาวะการทำงานและการว่างงานในประเทศไทย	28
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา	34
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ	50
บทที่ 6 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปการศึกษา	57
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	61

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากร กำลังแรงงาน ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอดுகาล ในประเทศไทย ปี 2535-2549	28
ตารางที่ 4.2 การเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร กำลังแรงงาน ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอดูกาล ในประเทศไทย ปี 2535-2549	29
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ว่างงานเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานรวมและผู้มีงานทำ ในประเทศไทย ปี 2535-2549	31
ตารางที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับการว่างงาน ปี 2535-2549	35
ตารางที่ 5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการว่างงาน ปี 2535-2549	37
ตารางที่ 5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เบื้องต้นกับการว่างงาน ปี 2535-2549	40
ตารางที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาครัฐบาลกับการว่างงาน ปี 2535-2549	43
ตารางที่ 5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงาน ปี 2535-2549	45
ตารางที่ 5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงาน ปี 2535-2549	48

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ระดับการจ้างงานกับค่าแรงที่แท้จริง	7
ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ของการใช้จ่ายกับรายได้ประชาชาติ	9
ภาพที่ 2.3 เส้นโค้งฟิลลิปส์ (The Phillips Curve)	15
ภาพที่ 2.4 เส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะสั้นและระยะยาว	16
ภาพที่ 2.5 เส้นโค้งฟิลลิปส์ระยะยาวตามแนวคิดของโรเบิร์ต เอ็ม โซโลว์	17
ภาพที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับการว่างงาน ปี 2535-2549	36
ภาพที่ 5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการว่างงาน ปี 2535-2549	38
ภาพที่ 5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ กับการว่างงาน ปี 2535-2549	41
ภาพที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาครัฐบาลกับการ ว่างงาน ปี 2535-2549	44
ภาพที่ 5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาคเอกชนกับการ ว่างงาน ปี 2535-2549	46

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การว่างงานเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศต่าง ๆ ทั้งประเทศที่มีการพัฒนาแล้วในทวีปยุโรป เช่น เยอรมนี หรือในทวีปอเมริกา เช่น แคนาดา และประเทศที่กำลังพัฒนา หรือประเทศที่ด้อยพัฒนาต่าง ๆ การว่างงานก่อให้เกิดผลเสียทั้งต่อระดับบุคคลผู้ว่างงาน หรือระดับจุลภาค (micro level) และต่อระดับเศรษฐกิจโดยรวมหรือระดับมหภาค (macro level) สำหรับผลเสียต่อระดับบุคคลผู้ว่างงานคือผู้ว่างงานจะสูญเสียรายได้ของตนเอง รายได้ของครอบครัว ขาดความมั่นใจ เกิดความท้อแท้ หดหู่กำลังใจ ขาดความกระตือรือร้นที่จะทำงาน สำหรับผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม คือการลดลงของผลผลิตโดยรวมของระบบเศรษฐกิจ การขาดรายได้จากภาษีของรัฐบาล และรัฐต้องสูญเสียรายจ่ายเป็นเงินชดเชยหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้กับผู้ว่างงาน นอกจากนี้ผลเสียที่เกิดขึ้นในระดับบุคคลและระดับเศรษฐกิจโดยรวมแล้ว การว่างงานที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลา ยาวนานยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมติดตามมาอีกด้วย โดยเฉพาะปัญหาความยากจน ซึ่งปัญหานี้สามารถนำไปสู่ปัญหาทางด้านสังคมและอาชญากรรมต่าง ๆ กลายเป็นสิ่งบั่นทอนความอยู่ดีมีสุขของคนในสังคมต่อไป ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลของหลายประเทศจึงได้พยายามที่จะหาวิธีการและมาตรการต่าง ๆ ที่จะลดหรือขจัดปัญหาการว่างงานในประเทศของตน โดยได้กำหนดไว้เป็นเป้าหมายที่สำคัญเป้าหมายหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายการว่างงานของประชากรไว้เป็นเป้าหมายหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 และได้กำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหานี้เรื่อยมาตลอดระยะเวลาของการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปัญหาการว่างงานของประชากรที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยมากที่สุดคือปัญหาการว่างงานในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2540 โดยจำนวนผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี 2540 ซึ่งมีจำนวน 495,100 คน เป็น 1,308,600 คน หรือสูงขึ้นจากปี 2540 เกือบ 3 เท่า ในจำนวนนี้มีแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง 351,230 คน หรือร้อยละ 26.84 โดยมีสาเหตุหลักมาจากธุรกิจจำนวนมากล้มละลายหรือเลิกกิจการ ธุรกิจขนาดใหญ่หลายแห่งต้องประสบปัญหาภาวะทางการเงิน แรงงานทุกระดับเผชิญกับปัญหาการว่างงานเป็นจำนวนมาก

ผลการว่างงานที่เกิดขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การลงทุนหยุดชะงัก รายได้ประชาชาติลดลงอย่างมากรัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยใช้นโยบายและมาตรการต่าง ๆ หลายด้านแต่ไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร จนในท้ายที่สุดต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) เพื่อนำเงินทุนที่ได้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาและบูรณะฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ

การศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2541, 16-18) เรื่องวิกฤตทางเศรษฐกิจที่มีต่อภาวะการว่างงานและการเคลื่อนย้ายแรงงาน พบว่าผู้ว่างงานทั่วราชอาณาจักรในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2541 มี 1.48 ล้านคน ซึ่งสูงเกินกว่า 2 เท่าของผู้ว่างงานในเวลาเดียวกันของปี 2540 ภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยมีผลทำให้การจ้างงานในสาขาการผลิตลดลง โดยเฉพาะสาขาการก่อสร้าง สาขาอุตสาหกรรมหัตถกรรม มีบางสาขาการผลิตที่การจ้างงานเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เช่น สาขาบริการและสาขาพาณิชยกรรม ซึ่งการเพิ่มขึ้นของการจ้างงานส่วนนี้อาจเป็นผลจากการเคลื่อนย้ายการทำงานจากในระบบออกไปสู่การทำงานนอกระบบเพื่อความอยู่รอด ผู้มีงานทำมีการเปลี่ยนงานประมาณร้อยละ 43.0 เนื่องจากธุรกิจปิดกิจการ ผู้มีงานทำบางคนถูกให้ออก บางคนลาออกเอง เพราะถูกลดค่าจ้างหรือลดสวัสดิการ หรือการเสร็จสิ้นงานในโครงการที่ทำอยู่ต้องย้ายไปทำงานในโครงการอื่น ผู้ว่างงานส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท ผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2541 ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.0 เป็นผู้จบการศึกษาไม่เกินระดับประถมศึกษา ลูกจ้างของทุกสาขาการผลิตที่ถูกเลิกจ้างมีเพียงประมาณร้อยละ 17.0 ที่ได้รับเงินชดเชย และส่วนใหญ่ได้รับเงินชดเชยเพียง 1-3 เดือน ผู้ว่างงานส่วนหนึ่งย้ายถิ่นกลับภูมิลำเนาเดิม โดยเฉพาะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากกรุงเทพมหานครกลับสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ และศิริพร ยอดกมลศาสตร์ (2541, 25-28) เรื่องสถานการณ์คนจนในภาวะวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พบว่าภาวะวิกฤตเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อความมั่นคงในอาชีพ โดย ณ สิ้นปี 2541 มีคนว่างงานราว 2,000,000 คน ไม่รวมแรงงานเด็ก การว่างงานก่อให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย โดยเฉพาะผลกระทบในด้านลบ เช่น ผลกระทบต่อรายได้ ครอบครัว สุขภาพกาย สุขภาพจิต และสังคม โดยการว่างงานทำให้รายได้ลดลง เกิดปัญหาและความไม่สงบสุขภายในครอบครัว รายได้ของครอบครัวลดลง ครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้เพียง 1 คน โดยสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่ว่างงานตั้งแต่ 1-3 คน สมาชิกที่กำลังศึกษาต้องออกจากโรงเรียน คนจนต้องเผชิญกับภาวะกดดันและมีแนวโน้มการใช้ความรุนแรง เกิดอาการเครียด มีการเสพยาเสพติดเพื่อให้ทำงานได้มากขึ้น ผู้หญิงเปลี่ยนไปประกอบอาชีพด้านบริการ การขายบริการทางเพศทางโทรศัพท์ ครอบครัวแตกแยก คนที่เป็นขอทานมีจำนวนเพิ่มขึ้น

ปัญหาการว่างงานได้ก่อให้เกิดผลเสียต่อทั้งระดับปัจเจกบุคคล และเศรษฐกิจโดยรวม รวมทั้งต่อสังคมของประเทศตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ทำการศึกษาวิจัยปัญหาและสาเหตุรวมทั้งผลกระทบของการว่างงาน เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาการว่างงาน จากการศึกษาแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการว่างงานมีอยู่หลายปัจจัย ทั้งที่เป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคม และแต่ละปัจจัยก็จะส่งผลกระทบต่อการว่างงานแตกต่างกันไปตามประเภทของปัจจัยในแต่ละช่วงเวลาและช่วงเศรษฐกิจ ปัญหาการว่างงานที่เกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ อาจจะใช้วิธีการในการแก้ไขที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ขึ้นอยู่กับสถานะแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ รัฐบาลอาจต้องใช้นโยบายเศรษฐศาสตร์มหภาค เช่น นโยบายการคลัง นโยบายการเงิน นโยบายรายได้ นโยบายหนี้สาธารณะ ฯลฯ โดยอาจใช้นโยบายใดนโยบายหนึ่ง หรือหลายนโยบายควบคู่กันไปเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยหวังผลในการกระตุ้นการลงทุน เพื่อก่อให้เกิดการจ้างงาน หรือแก้ไขปัญหาการว่างงานที่เกิดขึ้น ในระยะที่ผ่านมาหน่วยงานทั้งของภาครัฐ องค์กรอิสระ และภาคเอกชน ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการว่างงานของประชากรในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ผลที่ได้จากการศึกษาได้ข้อสรุปทั้งที่เป็นไปตามทฤษฎีและไม่เป็นไปตามทฤษฎี เนื่องจากสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาและช่วงเศรษฐกิจแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะได้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวหลายครั้ง แต่ก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องเพราะปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมได้มีการแปรเปลี่ยนไปตลอดเวลา ทำให้ผลสรุปที่ได้แตกต่างออกไป ผลการศึกษาอย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ และนำข้อเท็จจริงที่ได้มาใช้ในการอธิบายสาเหตุของการว่างงาน รวมทั้งเตรียมการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ทั้งในด้านการจัดการนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

ปัญหาเรื่องการว่างงาน และผลกระทบที่เกิดขึ้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาวิเคราะห์ เพราะส่งผลกระทบต่อปัจเจกบุคคล เศรษฐกิจโดยรวม และสังคมของประเทศ ผู้ศึกษาสนใจที่จะวิเคราะห์ในด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ผลกระทบต่อการว่างงานของประชากรในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์การมีงานทำและการว่างงานในประเทศไทย

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย

3. สมมติฐานการศึกษา

- 3.1 ดัชนีราคาผู้บริโภคมีผลต่อการว่างงานในทิศทางตรงกันข้าม
- 3.2 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำมีผลต่อการว่างงานในทิศทางตรงกันข้าม
- 3.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีผลต่อการว่างงานในทิศทางตรงกันข้าม
- 3.4 การลงทุนของภาครัฐบาลมีผลต่อการว่างงานในทิศทางตรงกันข้าม
- 3.5 การลงทุนของภาคเอกชนมีผลต่อการว่างงานในทิศทางตรงกันข้าม

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการว่างงานของประชากรในประเทศไทย ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ.2535 – 2549 ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลเศรษฐกิจ ได้แก่ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน รวมทั้งข้อมูลการว่างงานของประชากร

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการว่างงานของประชากรในประเทศไทย ผู้ศึกษาได้กำหนดความหมายของกำลังแรงงานรวม ผู้มีงานทำ ผู้มีงานทำ ผู้รอดูดูกาล และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ดังนี้

5.1 กำลังแรงงานรวม หมายถึงบุคคลทุกคนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ในสัปดาห์แห่งการสำรวจเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน (บุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจมีงานทำหรือว่างงาน) หรือเป็นผู้ถูกจัดจำแนกอยู่ในประเภทผู้รอดูดูกาล

5.2 ผู้มีงานทำ หมายถึงบุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปและในสัปดาห์แห่งการสำรวจมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ คือ 1) ได้ทำงานตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ผลกำไร เงินปันผลค่าตอบแทนที่มีลักษณะอย่างอื่นสำหรับผลงานที่ทำ เป็นเงินสด หรือสิ่งของ 2) ไม่ได้ทำงาน หรือทำงานน้อยกว่า 1 ชั่วโมง แต่เป็นบุคคลที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้คือ (ซึ่งจะถือว่าเป็นผู้ที่ปกติมีงานประจำ) ยังได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือประโยชน์อื่น ๆ หรือผลกำไรจากงานหรือธุรกิจในช่วงที่ไม่ได้ทำงาน หรือไม่ได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือผลประโยชน์อื่น ๆ หรือผลกำไรจากงานหรือธุรกิจในช่วงที่ไม่ได้ทำงาน แต่ยังมีงานหรือธุรกิจ

ที่จะกลับไปทำ 3) ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจหรือไร่นาเกษตรของหัวหน้าครัวเรือนหรือของสมาชิกในครัวเรือน

5.3 การว่างงาน หมายถึงบุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และในสัปดาห์แห่งการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

ก. ไม่ได้ทำงานและไม่มีการจ้างงาน แต่ได้หางาน สมัครงานหรือรอการบรรจุงาน ในระหว่าง 30 วันก่อนวันสัมภาษณ์

ข. ไม่ได้ทำงานและไม่มีการจ้างงาน และได้หางานทำในระหว่าง 30 วันก่อนวันสัมภาษณ์ แต่พร้อมที่จะทำงานในสัปดาห์แห่งการสำรวจ

5.4 ผู้รอฤดูกาล หมายถึงบุคคลที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ในสัปดาห์แห่งการสำรวจเป็นผู้ไม่เข้าข่ายคำนิยามของผู้มีงานทำ หรือผู้ว่างงาน แต่เป็นผู้รอฤดูกาลที่เหมาะสมเพื่อที่จะทำงาน และเป็นบุคคลที่ตามปกติจะทำงานที่ไม่ได้รับสิ่งตอบแทนในไร่นาเกษตร หรือธุรกิจซึ่งทำกิจกรรมตามฤดูกาล โดยมีหัวหน้าครัวเรือน หรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในครัวเรือนเป็นเจ้าของหรือผู้ดำเนินการ

5.5 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ คือค่าจ้างที่เป็นตัวเงินที่นายจ้างต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้าง ตามประกาศเรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของกระทรวงแรงงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงสถานการณ์การมีงานทำและการว่างงานในประเทศไทย

6.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย

6.3 นำผลการศึกษาที่ได้เสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดแนวนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการแก้ไขปัญหาการว่างงานของประเทศ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรม ทั้งในส่วนแนวคิด ทฤษฎี และงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ โดยแยกการทบทวนออกเป็นสองส่วน ในส่วนแรกจะเป็นการทบทวนแนวคิดทางทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และในส่วนที่สองจะเป็นการทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีหลัก 2 แนวคิดคือ แนวคิดแรกเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจ้างงานและการว่างงาน กับแนวคิดที่สองคือแนวคิดเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อและการว่างงาน

สำหรับแนวคิดแรกคือ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจ้างงานและการว่างงานนั้นประกอบด้วยแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์ 4 สำนักคือ สำนักคลาสสิก สำนักเคนส์ สำนักโครงสร้างนิยม และสำนักนีโอคลาสสิก ส่วนแนวคิดที่สองคือ แนวคิดเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อและการว่างงานนั้น ประกอบด้วยแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์ เอ คับบลิว ฟิลลิปส์ (A.W.Phillips) , มิลตัน ฟรีดแมน (Milton Friedman) และโรเบิร์ต เอ็ม โซโลว์ (Robert M. Solow)

ในส่วนที่สอง เป็นการทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้ทำการทบทวนผลงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและการว่างงาน ตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดอัตราการว่างงาน ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำและอัตราการว่างงาน และผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ออัตราการว่างงาน

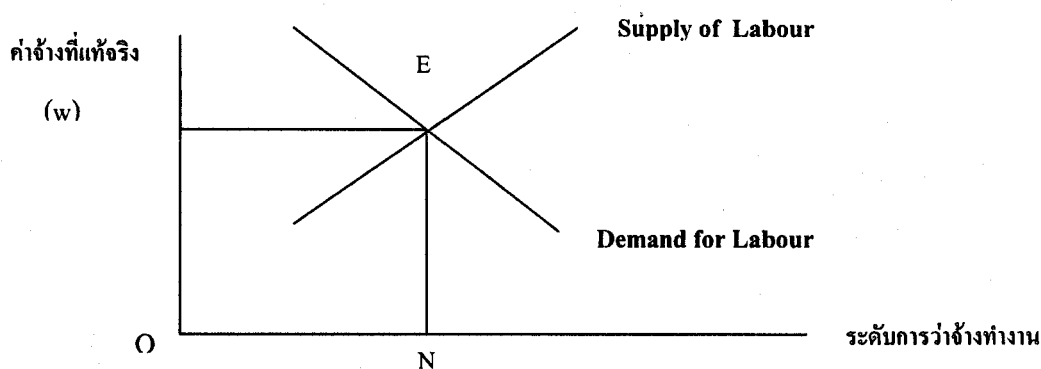
1. การทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจ้างงานและการว่างงาน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจ้างงานและการว่างงานประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีของ 4 สำนัก คือแนวคิดทฤษฎีของสำนักคลาสสิก สำนักเคนส์ สำนักโครงสร้างนิยม และสำนักนีโอคลาสสิก แนวคิด ทฤษฎีของนักเศรษฐศาสตร์ของสำนักต่าง ๆ เหล่านี้ จะอธิบายถึงสิ่งที่กำหนดระดับการจ้างงาน และการว่างงาน ในระบบเศรษฐกิจ โดยมีสาระสำคัญของแต่ละสำนักคิดดังนี้

1) แนวคิด ทฤษฎีการจ้างงานและการว่างงาน ของสำนักคลาสสิก

นักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก (Classical School, อ้างในอัมพร วิจิตรพันธ์, 2536, 223) อธิบายว่าระดับการจ้างงานถูกกำหนดโดยอุปสงค์ต่อแรงงาน (Demand for Labour) กับ อุปทานของแรงงาน (Supply of Labour) โดยทั้งอุปสงค์ต่อแรงงานและอุปทานของแรงงานนั้นมีความสัมพันธ์กับค่าแรงที่แท้จริง (Real Wage) อุปสงค์ต่อแรงงานจะมีความสัมพันธ์กับค่าแรงที่แท้จริงในเชิงลบ ถ้าค่าแรงที่แท้จริงเพิ่ม อุปสงค์ต่อแรงงานจะลดลง แต่ถ้าค่าแรงที่แท้จริงลดลง อุปสงค์ต่อแรงงานก็จะเพิ่มขึ้น ส่วนอุปทานของแรงงานจะมีความสัมพันธ์กับค่าแรงที่แท้จริงในเชิงบวก ถ้าค่าแรงที่แท้จริงเพิ่มขึ้น อุปทานของแรงงานก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่ถ้าค่าแรงที่แท้จริงลดลง อุปทานของแรงงานก็จะลดลง ฉะนั้นเมื่อนำอุปสงค์ต่อแรงงาน อุปทานของแรงงานและค่าแรงที่แท้จริงมาพิจารณาร่วมกันก็จะได้เห็นถึงระดับการจ้างงานและระดับค่าแรงที่แท้จริงตรงจุดตัดของเส้นอุปสงค์ต่อแรงงานกับเส้นอุปทานของแรงงาน

ภาพที่ 2.1 ระดับการจ้างงานกับค่าแรงที่แท้จริง

ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก ระดับการจ้างงานที่จุดตัดระหว่างเส้นอุปสงค์ต่อแรงงานกับอุปทานของแรงงานเป็นระดับการจ้างงานเต็มที่ (Full Employment) เมื่อเกิดการว่างงานก็จะเป็นการว่างงานโดยสมัครใจทั้งสิ้น แนวทางการแก้ปัญหาการว่างงานตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิก จึงเสนอให้แรงงานยอมรับอัตราค่าแรงที่ลดลง เพื่อให้ระดับการจ้างงานเพิ่มสูงขึ้นจนถึงระดับการจ้างงานเต็มที่ นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกเชื่อว่า ระบบเศรษฐกิจอยู่ในภาวะการจ้างงานเต็มที่เสมอตามกฎของเซย์ (Say's Law) กฎนี้กล่าวว่า ซัพพลายก่อให้เกิดดีมานด์ของมันเอง (Supply creates its own demand) J.B.Say นักเศรษฐศาสตร์ชาวฝรั่งเศส (1767-1832) กล่าวไว้ว่า จำนวนสินค้าที่ผลิตได้ จะมีผู้ต้องการซื้อไปบริโภคหมด เพราะ Say เชื่อว่าเศรษฐกิจจะปรับตัวเองสู่จุดสมดุลการทำงานเต็มอัตราในที่สุด เนื่องจากมีมือที่มองไม่เห็นมาจัดให้เป็นอย่างนั้น

การที่สำนักคลาสสิกเชื่อว่าการว่างงานที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นการว่างงานโดยสมัครใจเท่านั้น เนื่องจาก (Classical School, อ้างใน นิพนธ์ พัวพงศกร, 2538, 319)

- ตลาดมีการแข่งขันที่สมบูรณ์ทั้งตลาดผลผลิตและตลาดแรงงาน โดยที่ระดับราคาสินค้าและอัตราค่าจ้างที่เป็นตัวเงิน (nominal wage) จะเคลื่อนไหวขึ้นลงได้อย่างเสรีและตลาดสามารถปรับตัวเข้าสู่ภาวะการจ้างงานเต็มที่ได้อย่างเสมอ

- ข้อสมมติที่ว่าคนงานจะมีความรู้เกี่ยวกับราคาของสินค้าอย่างสมบูรณ์และมีเหตุผลอยู่เสมอ กล่าวคือถ้าค่าจ้างและราคาของสินค้าเพิ่มขึ้นพร้อมกันและในอัตราเดียวกัน คนงานจะรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีฐานะเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลงจึงจะยังคงเสนอตัวทำงานเท่าเดิม อาจกล่าวได้ว่าคนงานไม่มีปัญหาในเรื่องของภาพลวงตาทางการเงิน (money illusion) ดังนั้นตลาดแรงงานจะมีการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพเสมอ ซึ่ง ณ จุดดุลยภาพจะมีการจ้างงานเต็มที่และไม่มีการว่างงานโดยสมัครใจ

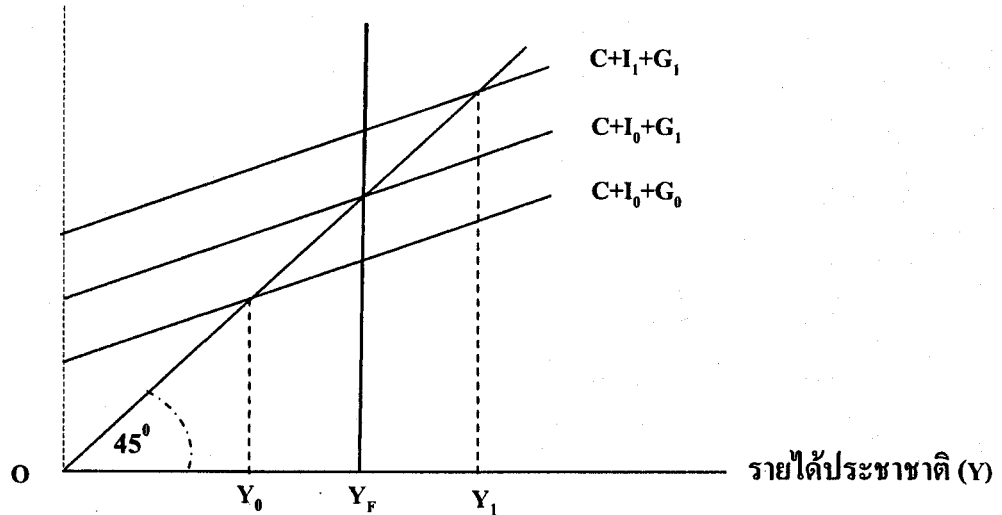
- การว่างงานประเภทอื่น ๆ อาจเกิดขึ้นได้ หากกลไกการปรับตัวของตลาดถูกกีดขวางการทำงาน เช่น การกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ การผูกขาดของนายจ้างและลูกจ้าง และปัญหาข้อมูลตลาดแรงงาน เป็นต้น ดังนั้นแนวทางการแก้ไขปัญหาการว่างงานของสำนักคลาสสิก คือการขจัดอุปสรรคของการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพของตลาดแรงงานโดยการส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเสรีในตลาดแรงงาน

นอกจากนี้ ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก การว่างงานโดยสมัครใจจะไม่เกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นก็เนื่องมาจากการเรียกร้องค่าจ้างให้สูงขึ้น หรือเกิดจากการแทรกแซงของรัฐบาลเท่านั้น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาการว่างงานก็ต้องใช้นโยบายค่าจ้าง คือลดอัตราค่าจ้างให้ต่ำลง นายจ้างจะได้จ้างแรงงานได้เพิ่มขึ้น หรือลดการแทรกแซงในตลาดแรงงานให้น้อยลง ในที่สุดตลาดแรงงานจะปรับตัวเข้าหาดุลยภาพ การว่างงานก็จะหมดไป (อ้างใน งานงสมประสงค์ และประดิษฐ์ ชาติสมบัติ, 2519, 82)

2) แนวคิด ทฤษฎีการจ้างงานและการว่างงานของสำนักเคนส์ (Keynesian School, อ้างใน รัตนา สายคณิต 2541, 188)

นักเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์ มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากสำนักคลาสสิก โดยตามแนวคิดของจอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ นั้น ระดับการจ้างงานที่จุดสมดุลไม่จำเป็นต้องเป็นระดับที่มีการว่าจ้างทำงานเต็มที่ และการว่างงานโดยสมัครใจเกิดขึ้นได้เสมอ เพราะระดับการจ้างงานถูกกำหนดโดยอุปสงค์มวลรวม (aggregate demand) และการว่างงานจะเกิดขึ้นเมื่ออุปสงค์มวลรวมลดลง

การใช้จ่าย

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ของการใช้จ่ายกับรายได้ประชาชาติ

ที่มา: John Maynard Keynes อ้างใน "ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค" ประมวลสารเศรษฐศาสตร์บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544

จากภาพที่ 2.2 กรณีระบบเศรษฐกิจเป็นระบบปิด (ไม่มีการค้าระหว่างประเทศ) ระดับรายได้ประชาชาติที่มีการใช้ทรัพยากรทั้งหมดคือ Y_F (ภาวะการจ้างงานเต็มที่) ตามแนวคิดของเคนส์ถ้าการใช้จ่ายมวลรวม (อุปสงค์มวลรวม) มีไม่เพียงพอหรือลดลง ระบบจะเข้าสู่ดุลยภาพที่ Y_0 โดยใช้ทรัพยากรในระดับที่น้อยกว่าภาวะการจ้างงานเต็มที่ จึงทำให้เกิดการว่างงานในระบบเศรษฐกิจได้

อุปสงค์มวลรวม (aggregate demand) หรือการใช้จ่ายรวมของประเทศ เป็นการใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคสินค้าและบริการ ถ้าอุปสงค์มวลรวมลดลง รายได้ของผู้ผลิตสินค้าและบริการก็จะลดลงตามไปด้วย เมื่อรายได้ลดลงผู้ผลิตก็จะลดการผลิตและการจ้างงานลง แต่ถ้าอุปสงค์มวลรวมเพิ่มขึ้น ผู้ผลิตก็จะเพิ่มการผลิตและการว่าจ้างทำงาน เพื่อสนองความต้องการอุปโภคบริโภคสินค้าและบริการที่สูงขึ้น รายได้ที่ผู้ผลิตคาดว่าจะได้รับหรืออุปสงค์มวลรวมนี้ ถ้ามองอีกแง่หนึ่งก็คือรายจ่ายของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่จ่ายไปเพื่อซื้อสินค้าและบริการนั่นเอง รายจ่ายดังกล่าวแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 4 ประเภทคือ รายจ่ายในการอุปโภคบริโภคของประชาชน (C) รายจ่ายในการลงทุนของผู้ผลิต (I) รายจ่ายของรัฐบาล (G) และค่าใช้จ่ายสุทธิของต่างประเทศ (X-M) ส่วนต้นทุนที่ผู้ผลิตจำต้องเสียไปในการผลิตสินค้าหรืออุปทานมวลรวม ถ้ามองในอีกแง่

หนึ่งก็คือรายได้ของเจ้าของปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในรูปของค่าตอบแทนคนงาน ดอกเบี้ย ค่าเช่า และกำไร หรือที่เราเรียกว่ารายได้ประชาชาตินั่นเอง

นอกจากนี้เคนส์ยังอธิบายว่าตลาดแรงงานไม่สามารถปรับตัวได้อย่างเสรี เพราะตลาดแรงงานขึ้นอยู่กับตลาดสินค้า ดังนั้นถ้าตลาดสินค้ามีการจ้างงานไม่เต็มที่ก็ย่อมเกิดการว่างงานโดยไม่สมัครใจ หรือการว่างงานเนื่องจากอุปสงค์มวลรวมมีไม่เพียงพอ ซึ่งมีสาเหตุมาจาก 1) อัตราค่าจ้างที่เป็นตัวเงิน (nominal wage) สามารถปรับตัวสูงขึ้นได้ แต่ไม่มีวันลดต่ำกว่าเดิม (wage rigidity downward) ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าเมื่อระบบเศรษฐกิจตกต่ำ อุปสงค์มวลรวมมีไม่เพียงพอทำให้เกิดสินค้าล้นตลาดเพราะมีอุปทานมวลรวมส่วนเกิน ราคาสินค้าจึงถูกลงทำให้เกิดการจ้างงานที่ลดลง โดยจะเกิดการว่างงานโดยไม่สมัครใจขึ้น อย่างไรก็ตามแม้จะเกิดอุปทานแรงงานส่วนเกินแต่ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินจะไม่ลดลง เพราะคนงานจะพยายามปกป้องฐานะของตนเองไม่ให้ต่ำกว่าคนงานอื่น ๆ โดยการเจรจาต่อรอง ประท้วงและต่อต้านการลดค่าจ้าง ประกอบกับการมีกฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำและสภาพแรงงานมีอำนาจการต่อรองสูงทำให้ค่าจ้างที่เป็นตัวเงินไม่ลดลง และเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งของความเชื่อที่ว่าค่าจ้างที่เป็นตัวเงินจะไม่ลดลงก่อให้เกิดการว่างงานโดยไม่สมัครใจ 2) ในตลาดสินค้าและตลาดเงินแม้ว่าอัตราค่าจ้างที่เป็นตัวเงินและระดับราคาสินค้าจะปรับตัวขึ้นลงได้อย่างเสรี แต่ระบบเศรษฐกิจอาจประสบกับภาวะการว่างงานโดยไม่สมัครใจได้เพราะเมื่อมีภาวะเศรษฐกิจถดถอยทำให้อุปสงค์ต่อแรงงานลดลงส่งผลให้อัตราค่าจ้างที่เป็นตัวเงินลดลงด้วยทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าต่ำลง นักธุรกิจจะทำการขยายการผลิตก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นทำให้มีอุปสงค์ต่อแรงงานสูงขึ้น แต่สินค้าที่ผลิตออกมาจะขายไม่หมดเพราะแนวโน้มในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (marginal propensity to consume) มีค่าน้อยกว่า 1 เมื่อเกิดปัญหาสินค้าล้นตลาด ราคาสินค้าจะลดลงอีก ซึ่งผู้ผลิตจะทำการลดปริมาณการผลิตสินค้าลงส่งผลให้อุปสงค์ต่อแรงงานลดต่ำลงเป็นเหตุให้ดุลยภาพการจ้างงานอาจกลับไปสู่ภาวะเดิม และเกิดการว่างงานโดยไม่สมัครใจ ในกรณีที่ราคาสินค้าลดลงได้อย่างเสรี มูลค่าที่แท้จริงของปริมาณเงิน (real value of money supply) จะมีค่าสูงขึ้นส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยลดลงจะกระตุ้นให้การลงทุนขยายตัว แต่ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง อัตราดอกเบี้ยจะอยู่ในระดับต่ำอยู่แล้วราคาหลักทรัพย์และพันธบัตรจะค่อนข้างสูง ประชาชนจะคาดว่าอัตราดอกเบี้ยจะไม่ลดลงไปกว่านี้อีกแล้ว ดังนั้นแม้มูลค่าที่แท้จริงของปริมาณเงินในมือประชาชนจะเพิ่มขึ้นแต่ประชาชนจะไม่นำเงินที่มีมูลค่ามากขึ้นไปลงทุนในหลักทรัพย์ เนื่องจากในเวลานั้นคาดว่าหลักทรัพย์จะมีราคาสูงที่สุดและต่อไปราคาหลักทรัพย์จะต้องลดลงจึงอาจเป็นการเสี่ยงต่อการขาดทุน ประชาชนจะเก็บเงินไว้เฉย ๆ เรียกว่าช่วงกับดักสภาพคล่อง (liquidity trap) เมื่อประชาชนเก็บเงินเอาไว้ไม่ปล่อยออกมาให้กู้ การลงทุนจึง

อาจจะไม่เพิ่มขึ้นตามแนวความเชื่อของสำนักคลาสสิกทำให้การว่างงานยังคงมีอยู่ต่อไป (John Maynard Keynes, อ้างใน นิพนธ์ พัวพงศกร, 2538, 321)

เคนส์ มีแนวคิดในเรื่องการแก้ไขปัญหการว่างงานคือ การพิจารณารายได้รวมของประเทศหรือรายได้ประชาชาติ (National Income) จากด้านการใช้จ่ายรวมของประเทศ ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายรวมของประเทศจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของประเทศและระดับการจ้างงานด้วย การใช้จ่ายรวมของประเทศ หรืออุปสงค์มวลรวม นั้น เคนส์ถือว่าเป็นตัวตัดสินระดับการจ้างงานและรายได้ในขณะหนึ่ง ๆ (อ้างใน นฤกุล ประจวบเหมาะ, 2516, 11) การเพิ่มระดับการจ้างงานจะต้องเพิ่มอุปสงค์มวลรวม (aggregate demand) เพราะอุปสงค์มวลรวมเป็นตัวกำหนดระดับการจ้างงาน การว่างงานสามารถเกิดขึ้นได้ และระบบเศรษฐกิจไม่ได้อยู่ในภาวะการจ้างงานเต็มที่เสมอ ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก การว่างงานเกิดขึ้นได้เมื่ออุปสงค์รวมลดลงหรือไม่เพียงพอ ในการเพิ่มอุปสงค์มวลรวมจะต้องเพิ่มปริมาณเงินโดยใช้นโยบายการเงิน เพื่อให้เกิดการบริโภคและการลงทุนเพิ่มขึ้น เพื่อให้การจ้างงานเพิ่มขึ้นและการว่างงานลดลง หรือการเพิ่มรายได้ให้กับผู้บริโภคและผู้ลงทุนโดยใช้นโยบายการคลังด้วยการลดภาษีอากรหรือ/และการใช้จ่ายภาครัฐบาล (อ้างใน สุเทพ พันประสิทธิ์, 2540, 221)

การใช้จ่ายรวมของประเทศประกอบด้วยการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชน การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชน การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการลงทุนของภาครัฐบาล และการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการลงทุนของภาคต่างประเทศ หรือการส่งออกสินค้าและบริการลบด้วยการนำเข้าสินค้าและบริการ (X-M) ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการได้ ดังนี้

$$Y = C + I + G + (X-M)$$

เมื่อ

Y	=	รายได้ประชาชาติ (National Income)
C	=	การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของภาคเอกชน (Consumption)
I	=	การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชน (Investment)
G	=	การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการลงทุนของภาครัฐบาล (Government Spending)
X-M	=	การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการลงทุนของภาคต่างประเทศสุทธิ หรือการส่งออกสินค้าและบริการลบด้วยการนำเข้าสินค้าและบริการ

ปัจจัยที่กำหนดรายได้และการจ้างงานโดยตรงตามแนวคิดของเคนส์คือการบริโภคและการลงทุน ระดับการบริโภคถูกกำหนดโดยขนาดของรายได้ (absolute income) สัดส่วนของการบริโภคต่อรายได้อาจจะถูกกำหนดโดยนิสัยในการบริโภค และจะมีขนาดคงที่ (stable) ณ ระดับรายได้ระดับหนึ่ง ๆ แต่สัดส่วนของการบริโภคต่อรายได้อาจจะลดลงเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนการใช้จ่าย

เพื่อการลงทุนจะถูกกำหนดโดยอัตราดอกเบี้ย และประสิทธิภาพส่วนเพิ่มของทุน (marginal efficiency of capital) หรืออัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนใหม่ ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยจะขึ้นอยู่กับความพึงพอใจในสภาพคล่อง (liquidity preference) และปริมาณเงิน (quantity of money) ส่วนประสิทธิภาพส่วนเพิ่มของทุนขึ้นอยู่กับราคาค่าการณเกี่ยวกับกำไรในอนาคต และราคาของทรัพย์สินประเภททุน (supply price of capital assets) ดังนั้นปัจจัยที่กำหนดรายได้และการจ้างงานในที่สุดได้แก่ค่าแนวโน้มของการบริโภค (the propensity to consume) ความปรารถนาหรือความต้องการในการถือสินทรัพย์สภาพคล่อง (the desire for liquid assets) และการคาดคะเนอัตราผลกำไรจากการลงทุนใหม่ (the expected rate of profit from new investment) (John Maynard Keynes, อ้างใน เบญจพร ทังเกษมวัฒนา, 2535, 179-180)

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการว่างงานโดยไม่สมัครใจนั้น เคนส์ไม่เห็นด้วยกับกลุ่มคลาสสิก เคนส์อธิบายว่าการว่างงานโดยไม่สมัครใจมักจะเกิดขึ้นเสมอ โดยมีสาเหตุสำคัญคือ การขาดอุปสงค์มวลรวม (aggregate demand) อุปทานของสินค้าและบริการ (aggregate supply) มีมากกว่าอุปสงค์ในตลาด ทำให้เกิดสินค้าคงคลัง ผู้ประกอบการลดการผลิต ทำให้การจ้างงานในตลาดแรงงานลดลงไปด้วย และทำให้การว่างงานประเภทการว่างงานเพราะวัฏจักรทางเศรษฐกิจ (cyclical unemployment) เกิดขึ้น ภาวะการจ้างจะไม่ดีขึ้น หากอุปสงค์มวลรวมในตลาดสินค้าและบริการไม่เพิ่มขึ้น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาการว่างงานตามแนวความคิดของเคนส์ก็จะต้องแก้ไขโดยเพิ่มอุปสงค์มวลรวมให้สูงขึ้น ซึ่งอาจจะทำได้โดยใช้นโยบายการเงิน (monetary policy) นโยบายการคลัง (fiscal policy) ทั้งนี้เพื่อให้ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายในการบริโภค และค่าใช้จ่ายของรัฐบาลสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้อุปสงค์รวมสูงขึ้นเพียงพอกับอุปทานรวม (John Maynard Keynes, อ้างใน จานง สมประสงค์ และประดิษฐ์ ชาติสมบัติ, 2519, 82)

เคนส์เสนอว่ารัฐควรจะต้องเข้าแทรกแซงระบบเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานเต็มที่ การแทรกแซงทำได้โดยการควบคุม (ลด) อัตราดอกเบี้ย (เพื่อกระตุ้นการลงทุน) เพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาล (โดยใช้งบประมาณขาดดุล) และโดยการกระจายรายได้ใหม่ (redistribution) เพื่อให้เกิดการยกระดับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค เป็นต้น (John Maynard Keynes, อ้างใน เบญจพร ทังเกษมวัฒนา, 2535, 181)

3) แนวคิดการว่างงานของสำนักโครงสร้างนิยม (Structural School, อ้างใน นิพนธ์ พัวพงศกร, 2538, 328)

นักเศรษฐศาสตร์สำนักโครงสร้างนิยม มีแนวคิดว่าการว่างงานในระบบเศรษฐกิจประกอบด้วยตลาดแรงงานหลาย ๆ ตลาด ซึ่งการเคลื่อนย้ายแรงงานจากตลาดหนึ่งไปยังอีกตลาดหนึ่งจะไม่เกิดขึ้นในระยะสั้น เนื่องจากตลาดแรงงานแต่ละแห่งต้องการแรงงานที่มีความรู้และ

ทักษะความชำนาญที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเปลี่ยนอาชีพจะทำได้ในระยะยาวโดยผู้ที่ต้องการเปลี่ยนงานจะต้องลงทุนหาความรู้และฝึกฝนตนเองให้มีทักษะที่เหมาะสมกับงานใหม่ ฉะนั้นจึงอาจเป็นไปได้ว่าขณะที่ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง อัตราการว่างงานโดยรวมของประเทศอยู่ในระดับต่ำแต่ในตลาดแรงงานบางตลาดจะมีตำแหน่งงานว่างมากกว่าจำนวนผู้ว่างงาน ในขณะที่เดียวกันตลาดอื่นๆ อาจจะมีจำนวนผู้ว่างงานมากกว่าตำแหน่งงานที่ว่างก็ได้ ซึ่งการว่างงานลักษณะนี้เกิดจากความรู้ทักษะฝีมือของแรงงานไม่เหมาะสมกับงาน ดังนั้นในระบบเศรษฐกิจจึงมีตำแหน่งงานว่างพร้อม ๆ กับมีคนว่างงาน ซึ่งการว่างงานในลักษณะนี้เรียกว่า การว่างงานที่สืบเนื่องจากปัญหาโครงสร้าง

สาเหตุการว่างงานที่สำคัญตามแนวคิดนี้มีหลายประการ ได้แก่ สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์เนื่องจากรายได้หรือรสนิยมเปลี่ยนแปลงไป การแข่งขันจากต่างประเทศ นโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล และการที่ทรัพยากรบางอย่างถูกใช้หมดไป

4) แนวคิดการว่างงานของสำนักนีโอคลาสสิก (Neoclassic School, อ้างใน นิพนธ์ พัวพงศกร, 2538, 330-333)

นักเศรษฐศาสตร์ของสำนักนีโอคลาสสิกเชื่อว่า การว่างงานอยู่ในรูปของการลงทุนแสวงหางานทำ (search unemployment) ในการอธิบายการว่างงานได้ใช้ทฤษฎีการแสวงหางานทำ (job search) ดังนี้

(1) ตลาดแรงงานมีความแตกต่างกันจึงต้องการคนงานที่มีคุณสมบัติด้านความรู้ความชำนาญและทักษะที่ต่างกัน แต่คนงานมักจะไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ตนต้องการเพียงพอ ดังนั้นคนงานจึงต้องใช้เวลา เสียค่าใช้จ่ายและยอมว่างงาน ทำให้สูญเสียรายได้เพื่อที่จะแสวงหางานทำ

(2) กระบวนการแสวงหางานทำและการคัดเลือกคนงานจะทำให้เกิดค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งจะเป็นต้นทุนจม (sunk cost) ดังนั้นถ้าคนงานต้องการทำงานอาชีพนั้นนาน ๆ เขาจะต้องเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการแสวงหางานมาก เพื่อให้ได้งานที่เขาพอใจตามที่คาดหวังไว้

เนื่องจากการแสวงหางานทำจะมีทั้งประโยชน์และต้นทุนในการแสวงหา ดังนั้นคนงานจะใช้เวลาในการแสวงหางานทำจนกว่าผลประโยชน์หน่วยสุดท้ายที่คาดว่าจะได้รับ (expected marginal benefit) มีค่าเท่ากับต้นทุนหน่วยสุดท้าย (marginal cost) เขาก็จะยอมรับงานนั้น นอกจากนี้คนงานจะต้องมีอัตราค่าจ้างที่ยอมรับได้ (acceptance wage rate) อยู่ในใจ ถ้าเมื่อใดที่อัตราค่าจ้างที่เขาได้รับจากการทำงานมากกว่าหรือเท่ากับอัตราค่าจ้างที่เขายอมรับได้ เขาจะยอมรับงานนั้น

นอกจากนี้คนงานที่มีฐานะดีจะใช้เวลาในการแสวงหางานยาวนานกว่าผู้ที่มิฐานะยากจนเนื่องจากไม่มีความเดือดร้อนในความเป็นอยู่จึงยอมที่จะขาดรายได้ในช่วงที่ทำการ

แสวงหางานทำได้ และสำหรับบางคนที่ยืดราคาจ้างมีความแตกต่างกันมากตลอดจนงานที่คนงานต้องการที่จะประกอบอาชีพเป็นเวลานาน คนงานจะใช้เวลาในการแสวงหางานทำนานขึ้น

ในตลาดแรงงานหนึ่ง ถ้าอัตราค่าจ้างมีความแตกต่างกันมาก แรงงานต้องใช้เวลาในการแสวงหางานทำมาก ดังนั้น แรงงานจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ข่าวสารที่ดีเกี่ยวกับตลาดแรงงานเพื่อช่วยในการตัดสินใจในการแสวงหางาน

คนงานที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดแรงงาน ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานและไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับค่าจ้าง แหล่งงาน และตลาดแรงงานเพียงพอ จึงทำให้อัตราค่าจ้างที่นายจ้างเสนอให้แก่คนงานใหม่มีความแตกต่างกันมาก ในขณะที่คนงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานจะทราบระดับความสามารถของตนเองและระดับค่าจ้างที่เขาควรจะได้รับทำให้อัตราค่าจ้างมีความแตกต่างกันน้อยกว่าคนงานใหม่

1.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อกับการว่างงาน

ภาวะเงินเฟ้อหมายถึงภาวะการณ์ที่ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง (รัตน สหายคณิต, 2544, 11)

การเกิดภาวะเงินเฟ้อมาจาก 2 สาเหตุ คือมาจากสาเหตุทางด้านอุปสงค์มวลรวม และทางด้านอุปทานมวลรวม

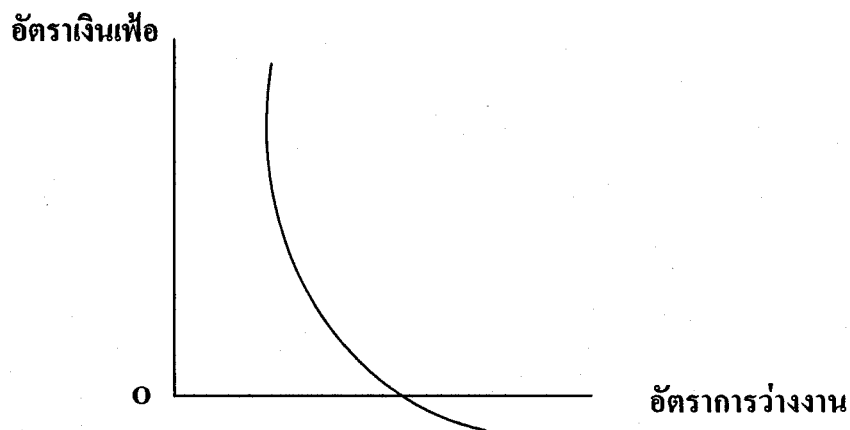
เงินเฟ้อที่เกิดจากอุปสงค์มวลรวม หมายถึงเงินเฟ้อที่เกิดจากแรงงาณดึงของอุปสงค์มวลรวม (Demand Pull Inflation) คือในขณะที่รายได้ประชาชาติได้ดุลยภาพในระดับที่มีการจ้างงานเต็มที่อยู่แล้ว ถ้ามีเหตุการณ์ที่ทำให้อุปสงค์มวลรวมเพิ่มขึ้น ในขณะที่อุปทานมวลรวมคงที่ก็อาจเกิดเงินเฟ้อขึ้น หรือถ้าอุปสงค์มวลรวมคงที่แต่อุปทานมวลรวมลดลงก็อาจเกิดเงินเฟ้อขึ้นเช่นกัน ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากแรงดึงของอุปสงค์มวลรวม เกิดจากอุปสงค์มวลรวม (ความต้องการสินค้าและบริการของประชาชน) มีมากกว่าอุปทานมวลรวม (จำนวนสินค้าหรือบริการที่ผลิตได้) เมื่ออุปสงค์มวลรวมเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจนเกินความสามารถของประเทศที่จะทำการผลิตได้เนื่องจากการจ้างงานเต็มที่อยู่แล้ว เมื่อความต้องการซื้อมีมาก แต่สินค้ามีไม่พอขายผู้ขายก็จะถือโอกาสขึ้นราคาทำให้ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจนเกิดภาวะเงินเฟ้อได้

ส่วนภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากอุปทานมวลรวมเกิดจากแรงผลักดันของต้นทุนการผลิต (Cost Push Inflation) เพราะผู้ผลิตมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น ลูกจ้างคนงานรวมตัวกันเรียกร้องค่าจ้างสูงมากเกินไป ทำให้อัตราค่าจ้างแรงงานถูกกำหนดขึ้นโดยไม่เป็นไปตามกฎของอุปสงค์และอุปทาน หรือกรณีที่กลุ่มโอเปกขึ้นราคาน้ำมันให้สูงขึ้น เป็นต้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผู้ผลิตอาจต้องลดปริมาณการผลิตลง หรือทำการผลิตเท่าเดิมแต่จะเพิ่มราคาสินค้าให้

สูงขึ้น ราคาสินค้าโดยทั่ว ๆ ไปจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วอันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้น (อ้างใน อเนก เขียรถาวร, 2535, 176)

การคำนวณอัตราเงินเฟ้อ จะพิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภคในช่วงเวลาหนึ่ง เช่น กรณีคำนวณหาอัตราเงินเฟ้อในปี 2550 หาได้โดยดัชนีราคาผู้บริโภคปี 2550 ลบด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคปี 2549 หารด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคปี 2549 และคูณด้วย 100

A.W.Phillips นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษได้ศึกษาข้อมูลภาวะเศรษฐกิจของประเทศอังกฤษระหว่างปี ค.ศ.1950-1959 พบว่าอัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการว่างงาน และจากการศึกษาข้อมูลทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริการะหว่างปี ค.ศ. 1959-1967 Phillips ได้พบว่ามีเหตุการณ์ทำนองเดียวกับที่เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษคืออัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม

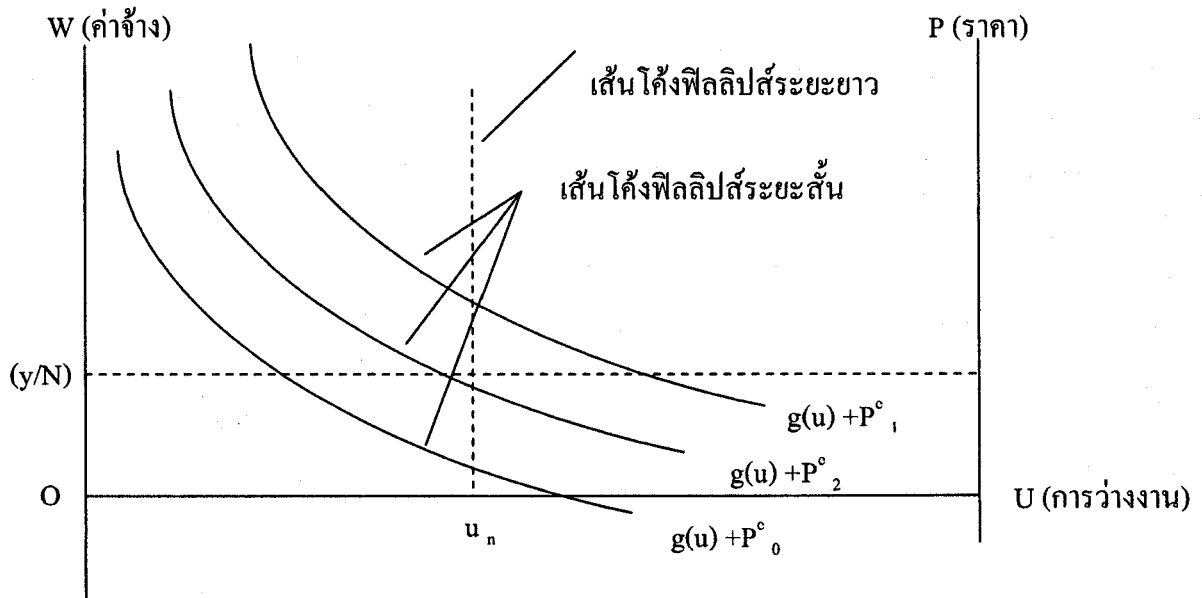
ภาพที่ 2.3 เส้นโค้งฟิลลิปส์ (The Phillips Curve)

จากภาพที่ 2.3 เมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นอัตราการว่างงานจะลดลง แต่ถ้าอัตราเงินเฟ้อลดลง อัตราการว่างงานก็จะเพิ่มขึ้น ฉะนั้นถ้าต้องการลดอัตราการว่างงานก็ต้องยอมรับอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น หรือถ้าต้องการให้เงินเฟ้อลดลงก็ต้องยอมให้เกิดการว่างงานเพิ่มขึ้น ฟิลลิปส์ได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงาน และอัตราการเพิ่มของระดับราคาสินค้า (อัตราเงินเฟ้อ) ไว้ว่า ในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรือง การจ้างงานอยู่ในระดับสูง อำนาจต่อรองของคนงานมีมาก ผู้ผลิตอาจยอมเพิ่มอัตราค่าจ้างให้คนงานจนถึงระดับหนึ่งโดยไม่เปลี่ยนแปลงราคาสินค้าของตน แต่เมื่ออัตราการว่างงานยิ่งลดลงไปคนงานที่ว่างงานมีจำนวนน้อยลงทุกที คนงานหน่วยหลัง ๆ จะเป็นคนงานที่มีประสิทธิภาพในการผลิตต่ำกว่าคนงานหน่วยแรก ๆ แต่จะมีอำนาจต่อรองสูงกว่า เพราะในช่วงนี้อุปสงค์ต่อคนงานมีความยืดหยุ่นน้อย ดังนั้นหากผู้ผลิตเห็นว่ายังมีกำไรจากการจ้าง

คนงานเพิ่มขึ้น เขาก็จะยอมจ่ายค่าจ้างเพิ่ม ซึ่งการจ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้นจะยิ่งทำให้ต้นทุนในการผลิตของผู้ผลิตสูงขึ้น เนื่องจากมูลค่าของผลผลิตส่วนเพิ่มของคนงานหน่วยหลัง ๆ ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างที่นายจ้างจ่าย ค่าไรของผู้ผลิตเริ่มลดลง ผู้ผลิตที่ต้องการรักษาระดับกำไรของตนไว้ ก็จะผลักภาระไปยังผู้บริโภคโดยการบวกเพิ่มเข้าไปในราคาสินค้า จึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่า เมื่ออัตราการว่างงานลดลง ระดับราคาสินค้าจะสูงขึ้น ภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้เกิดจากด้านต้นทุนการผลิต (Cost Push Inflation) (A.W.Phillips, อ้างในเสรี ติลาถัย, 2535, 45 และ 53)

Stagflation เป็นสภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งมีปัญหาเงินเฟ้อควบคู่กับภาวะการชะลอตัวของระบบเศรษฐกิจ หรือมีการว่างงานสูง ซึ่งอาจหมายถึงการเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ (recession) คำว่า "stag" มาจากคำว่า "stagnation" ซึ่งหมายถึงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ในขณะที่คำว่า "flation" มาจากคำว่า "inflation" หมายถึงการที่ระดับราคาสินค้าที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

Milton Friedman พบว่าในช่วงปลายทศวรรษ 1960 ต่อทศวรรษที่ 1970 ในทวีปยุโรป และประเทศสหรัฐอเมริกาประสบปัญหาเงินเฟ้อในอัตราสูง แต่อัตราการว่างงานไม่ได้ลดลง เขาจึงได้เสนอแนวคิดว่าในระยะยาวอัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานเป็นอิสระต่อกัน โดยที่อัตราการว่างงานของระบบเศรษฐกิจจะเท่ากับอัตราการว่างงานธรรมชาติ การลดลงของอัตราเงินเฟ้อจะไม่ทำให้อัตราการว่างงานสูงขึ้นหรือการสูงขึ้นของอัตราเงินเฟ้อไม่ทำให้อัตราการว่างงานลดลง และเสนอเส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะยาวที่มีลักษณะดังภาพที่ 2.4

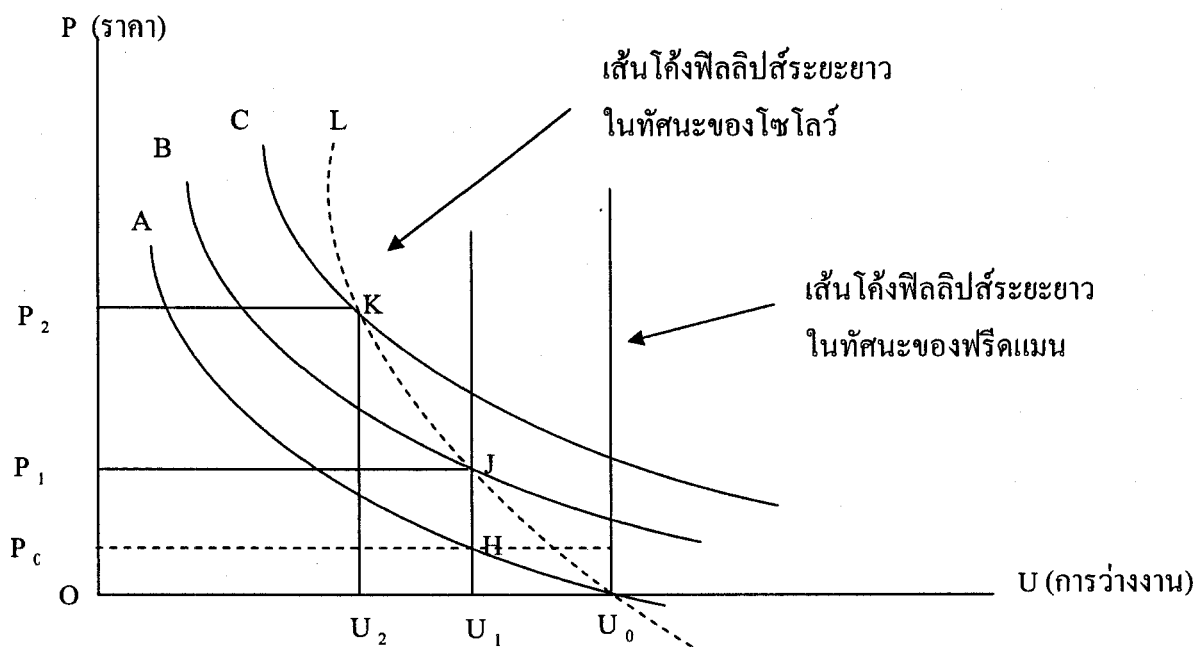

ภาพที่ 2.4 เส้นโค้งฟิลลิปส์ในระยะสั้นและระยะยาว

ที่มา : Milton Friedman อ้างใน วีระพงษ์ สิริกรวุฒิจพงศ์ “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและการว่างงานในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529

โรเบิร์ต เอ็ม โซโลว์ (อ้างใน เสรี สีสลาถ์ 2531 หน้า 67-69) ได้วิเคราะห์เส้นโค้งฟิลลิปส์โดยกำหนดข้อสมมติที่คล้ายกับฟรีดแมนว่าประชาชนมีการคาดคะเนเงินเฟ้อ แต่ส่วนที่แตกต่างก็คือ ตามแนวคิดของฟรีดแมนเชื่อว่ามียัตตราเงินเฟ้อที่คาดคะเน (Expected Inflation Rate) เพียงอัตราเดียว ซึ่งในที่สุดในระยะยาวจะเกิดการว่างงานเพียงระดับเดียวที่อัตราการว่างงานถาวร แต่โซโลว์ได้นำเอาภาวะภาพลวงตาทางการเงิน (Money Illusion) ที่เกิดขึ้นกับประชาชนมาพิจารณาประกอบว่าอัตราเงินเฟ้อที่คาดคะเนจะเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะภาพลวงตาทางการเงิน นั่นคือการที่ประชาชนมีรายได้เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้น เขาจะรู้สึกว่ารายได้แท้จริงเพิ่มขึ้นทั้งที่ระดับราคาสูงขึ้นเป็นสัดส่วนเดียวกันหรือสูงกว่ารายได้ตัวเงิน การที่ประชาชนตกอยู่ภายใต้ภาวะภาพลวงตาทางการเงินจึงทำให้ระดับการใช้จ่ายรวมของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น เนื่องจากการใช้จ่ายขึ้นอยู่กับรายได้ในขณะเดียวกัน การที่ประชาชนคาดว่าเงินเฟ้อจะรุนแรงขึ้นจะยิ่งใช้จ่ายบริโภคเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นตัวเร่งให้เงินเฟ้อรุนแรงยิ่งขึ้นไปอีก

การที่ประชาชนตกอยู่ภายใต้ภาวะภาพลวงตาทางการเงิน จึงทำให้ระดับการใช้จ่ายรวมของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น เนื่องจากการใช้จ่ายขึ้นอยู่กับรายได้ ในขณะเดียวกัน การที่ประชาชนคาดว่าเงินเฟ้อจะรุนแรงขึ้นจะยิ่งใช้จ่ายบริโภคเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นตัวเร่งให้เงินเฟ้อรุนแรงยิ่งขึ้นไปอีก โซโลว์ได้วิเคราะห์โดยใช้กราฟ ตามภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 เส้นโค้งฟิลลิปส์ระยะยาวตามแนวคิดของโรเบิร์ต เอ็ม โซโลว์

ที่มา : โรเบิร์ต เอ็ม โซโลว์ อ้างใน เสรี สีสลาถ์ “ทฤษฎีเงินเฟ้อ” สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง 2531 หน้า 68

จากภาพที่ 2.5 เมื่ออัตราการว่างงานอยู่ที่ U_0 อัตราเงินเฟ้อเท่ากับ 0 ระบบเศรษฐกิจจะอยู่ที่จุด U_0 บนเส้นโค้งฟิลลิปส์ A ต่อมาสมมติว่ารัฐบาลใช้นโยบายลดการว่างงานโดยเพิ่มมาตรการใช้จ่ายลงทุน การว่างงานจะลดลงไปอยู่ที่ U_1 ในขณะที่การว่างงานลดลง อำนาจการต่อรองค่าจ้างของแรงงานเพิ่มขึ้น ทำให้มีการเรียกร้องค่าจ้างเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มเป็น P_0 ระบบเศรษฐกิจจะเลื่อนมาอยู่ที่จุด H บนเส้นโค้งฟิลลิปส์ A แต่จากการที่ประชาชนเกิดภาวะภาพลวงตาทางการเงินและมีการคาดคะเนเงินเฟ้อเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน จะทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นจาก P_0 และ P_1 ตามเส้นโค้งฟิลลิปส์ B ในขณะที่อัตราการว่างงานอยู่ที่ U_1 ระบบเศรษฐกิจยังอยู่ที่จุด J บนเส้นโค้งฟิลลิปส์ B ซึ่งถ้ารัฐบาลมีนโยบายที่จะลดการว่างงานลงไปอีกเป็น U_2 อัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นจะเท่ากับ P_2 ตามเส้นโค้งฟิลลิปส์ C ซึ่งระบบเศรษฐกิจจะเคลื่อนย้ายมาอยู่ที่จุด K การเปลี่ยนแปลงของอัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขว่าประชาชนเกิดภาวะภาพลวงตาทางการเงินและมีการคาดคะเนเงินเฟ้อดังกล่าว จึงอาจสรุปได้ว่าในระยะยาวเส้นโค้งฟิลลิปส์จะมีลักษณะดังเส้น L ซึ่งเป็นเส้นโค้งฟิลลิปส์ระยะยาวและมีความชันมากกว่าเส้นโค้งฟิลลิปส์ A B และ C ซึ่งเป็นเส้นโค้งฟิลลิปส์ระยะสั้น การวิเคราะห์ของโซโลว์เป็นการยืนยันข้อสรุปเส้นโค้งฟิลลิปส์ดั้งเดิมที่ว่าเมื่อต้องการลดการว่างงานจะทำได้โดยยอมให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น นั่นคือ อัตราการว่างงานจะไม่คงที่ในระยะยาว หรือกล่าวได้ว่าการใช้นโยบายลดจะทำได้โดยไม่ทำให้อัตราการว่างงานคงที่ในระยะยาวที่ระดับอัตราการว่างงานถาวรดังเช่นแนวคิดของฟรีดแมน

1.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายการคลังและนโยบายการเงินในการแก้ไขปัญหาการว่างงาน

การแก้ไขปัญหาการว่างงานตามแนวคิดของเคนส์ ที่เกิดจากอุปสงค์มวลรวมมีไม่เพียงพอ สามารถดำเนินการโดยใช้นโยบายการเงินและนโยบายการคลังได้ดังนี้

1) นโยบายการคลัง รัฐบาลใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัวในการแก้ไขปัญหาการว่างงานเพื่อเพิ่มอุปสงค์มวลรวมโดยดำเนินการผ่านนโยบายรายจ่าย และนโยบายภาษีอากร

- นโยบายรายจ่าย เป็นการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลในกิจกรรมที่จะช่วยเพิ่มปริมาณการจ้างงาน รัฐบาลอาจใช้งบประมาณรายจ่ายแบบขาดดุล (การตั้งงบประมาณรายจ่ายมากกว่างบประมาณรายได้) หรือการกู้เงินจากในหรือนอกประเทศมาใช้จ่ายในการลงทุนในโครงการของรัฐบาลต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยเฉพาะการสร้างงานในชนบท การสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่นการสร้างถนน สร้างฝายน้ำ หรือการจัดตั้งกองทุนเพื่อให้ผู้ว่างงานกู้ยืมเงินไปลงทุนสร้างงานด้วยตนเอง เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้า ขายอาหาร และเมื่อแรงงานที่ว่างงานมีรายได้ เขาก็จะสามารถใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น ผู้ผลิตจะลงทุนขยายการผลิตเพื่อตอบสนองตลาดที่ขยายตัวขึ้น การขยายการ

ผลิตทำให้ต้องจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น การขยายการจ้างงานของภาคเอกชนทำให้อัตราการว่างงานลดลง ด้วยเหตุนี้การใช้จ่ายของรัฐบาลในโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวจึงทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม

- นโยบายภาษีอากร ดำเนินการโดยการลดอัตราภาษี เช่น การลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะส่งผลให้รายได้สุทธิส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น ประชาชนจึงมีเงินใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีสรรพสามิต และภาษีมูลค่าเพิ่ม จะส่งผลให้สินค้าและบริการ ต่าง ๆ มีราคาถูกลง กระตุ้นให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าได้มากขึ้น ดังนั้นการลดอัตราภาษีประเภทต่าง ๆ จึงกระตุ้นทั้งการบริโภคและการลงทุนทำให้อุปสงค์รวมเพิ่มขึ้น ภาวะเศรษฐกิจจะค่อย ๆ ฟื้นตัวและเมื่อผู้ผลิตคาดคะเนภาวะเศรษฐกิจในแง่ดีก็จะดำเนินการขยายการผลิตและการลงทุนทำให้การจ้างงานเพิ่มขึ้นและการว่างงานลดลงปัญหาการว่างงานจึงบรรเทาลงได้

2) นโยบายการเงิน ในการแก้ไขปัญหาการว่างงานซึ่งเกิดจากอุปสงค์มวลรวมมีไม่เพียงพอจะใช้นโยบายการเงินแบบขยายตัว โดยธนาคารกลางเพิ่มปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจด้วยวิธีการลดอัตราดอกเบี้ยที่ให้ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุนกู้ยืม การลดอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อได้มากขึ้น เป็นต้น เมื่อปริมาณเงินในระบบเพิ่มขึ้น สภาพคล่องในตลาดเงินมีมาก ทำให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินลดลง การลดลงของอัตราดอกเบี้ยจะกระตุ้นการลงทุนของหน่วยธุรกิจ เมื่อการลงทุนขยายตัวก็จะกระตุ้นให้มีความต้องการแรงงานมากขึ้น การจ้างงานจึงเพิ่มขึ้น ลดปัญหาการว่างงานได้

2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยผลงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและการว่างงานในประเทศไทยของวีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงษ์ ตัวแปรทางเศรษฐกิจที่กำหนดการว่างงานของไทยของประสิทธิ์ พรรณรัตน์ ถึงตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ ที่กำหนดการว่างงานโดยรวมของประเทศไทยของรวิกันต์ สวนศิลป์พงศ์ ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำและอัตราการว่างงานขององค์กรนำดูพรนภา การว่างงานกับการประกันสังคมกรณีประกันการว่างงานของประเทศไทยของมยุรีย์ สาขุม และผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ออัตราการว่างงานของ ปิยะ สุนทรา ซึ่งมีผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

วีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงษ์ (2529) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและการว่างงานในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาสาเหตุของเงินเฟ้อ และหาความสัมพันธ์ระหว่าง

อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้าง ราคา ผลผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย และอัตราการว่างงาน โดยใช้ข้อมูลรายปี ในระหว่างปี 2514-2527 ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิและข้อเท็จจริง เกี่ยวกับเงินเฟ้อและการว่างงาน ตลอดจนตัวแปรที่สำคัญต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์ทั้งเชิงสถิติและเชิงพลวัต โดยอาศัยตาราง ประกอบเพื่อแสดงให้เห็นถึงอัตราเงินเฟ้อและการว่างงานที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์โดยใช้สมการ ถดถอยพหุ (Multiple Regression Equation) ตามแบบจำลองฟิลลิปส์ เพอร์รี่ ซึ่งอัตราการเพิ่มขึ้น ของค่าจ้างถูกกำหนดให้ขึ้นอยู่กับอัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ อัตรากำไรสุทธิ และการ เปลี่ยนแปลงของอัตรากำไรสุทธิ แล้วนำมาประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square)

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อและการว่างงานของประเทศไทยใน ช่วงเวลาระหว่างปี 2514-2527 เป็นไปในทิศทางเดียวกันและทิศทางตรงกันข้าม คือเมื่ออัตราการ ว่างงานเปลี่ยนแปลงไปจะเป็นผลให้อัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกัน ข้าม และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยแล้วจะทำให้อัตราการ เพิ่มขึ้นของราคาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามด้วย อย่างไรก็ตามผลกระทบจากปัจจัย ภายนอกคือวิกฤตการณ์น้ำมันที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2516-2517 และ ปี 2520-2524 ทำให้อัตราการ ว่างงานกับอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างและราคามีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และผล การวิเคราะห์ทั้งในเชิงสถิติและเชิงพลวัตพบว่าเมื่อกำหนดให้ผลผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยในระดับหนึ่ง แล้วความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการว่างงานกับอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างและราคาเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอว่ากรณีที่เงินเฟ้อและการว่างงานมีความสัมพันธ์ใน ทิศทางเดียวกัน แนวทางในการชะลอเงินเฟ้อและการว่างงานทำได้โดยการเพิ่มผลผลิตภาพแรงงาน เฉลี่ยในอัตราเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของค่าจ้าง ส่วนในกรณีที่ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเฟ้อกับการ ว่างงานเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งแสดงว่ามีการ trade-off ระหว่างเงินเฟ้อกับการว่างงานนั้น ถ้าหากสามารถเลือกสวัสดิการของสังคมได้ระดับหนึ่งแล้ว ก็สามารถใช้นโยบายเลือกจุดที่ เหมาะสมของการเกิดขึ้นระหว่างเงินเฟ้อกับการว่างงานได้

ประสิทธิ์ พรรณรัตน์ (2536) ศึกษาเรื่องตัวแปรทางเศรษฐกิจที่กำหนดอัตราการ ว่างงานของไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงตัวแปรทางเศรษฐกิจที่กำหนดอัตราการว่างงาน ของไทย โดยตัวแปรที่นำมาใช้ในการศึกษาประกอบด้วยอัตราค่าแรงงานที่ว่าง อัตราเงินเฟ้อ ผลผลิตขั้นมูลรวมภายในประเทศ และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ โดยนำข้อมูลทุติยภูมิของตัวแปรดังกล่าว ระหว่างปี 2515-2534 มาสร้างแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ในรูปสมการเดียว แล้วประมาณค่า สมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (ordinal least square estimation) ซึ่งจากการศึกษาโดยใช้ตัวแปร ดังกล่าวข้างต้นพบว่าตัวแปรผลผลิตขั้นมูลรวมภายในประเทศก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจคือ

ปัญหาที่ไม่สามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กับตัวแปรของมันเองในอดีตหรือไม่ (autocorrelation) จึงต้องตัดตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นจากแบบจำลอง เพื่อให้ค่าทางสถิติของแบบจำลองมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ ดีกว่านำมาใส่ในแบบจำลอง

ผลการศึกษาพบว่า อัตราตำแหน่งงานที่ว่างมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ อัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการว่างงาน และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการว่างงาน ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าว มีอัตราเงินเฟ้อเพียงตัวเดียวที่มีทิศทางไม่เป็นไปตามข้อสมมติฐาน

รวิกานต์ สวนศิลป์พงศ์ (2539) ศึกษาเรื่องตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดการว่างงานโดยรวมของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดการว่างงานโดยรวมของประเทศไทย สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ตำแหน่งงานว่าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น อัตราเงินเฟ้อ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ระดับการศึกษา และระดับอายุของแรงงานอื่น ซึ่งรวบรวมจากข้อมูลทศนิยมในช่วงปี 2515-2537 นำมาสร้างแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า แบบจำลองที่ดีที่สุดประกอบด้วยจำนวน 4 ตัวแปร คือตำแหน่งงานว่าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น อัตราเงินเฟ้อ และค่าจ้างขั้นต่ำ โดยที่ตำแหน่งงานว่าง อัตราเงินเฟ้อ และค่าจ้างขั้นต่ำ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการว่างงาน สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กับการว่างงานในทิศทางเดียวกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

อนงค์นาฏ พรนภา (2539) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำและอัตราการว่างงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความมีประสิทธิภาพของทฤษฎี Phillips Curve โดยใช้ข้อมูลค่าจ้างขั้นต่ำและอัตราการว่างงานของประเทศไทยระหว่างปี 2524-2536 มากำหนดแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำและอัตราการว่างงานตามทฤษฎี Phillips Curve

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำและอัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์เป็นไปตามทฤษฎีของ Phillips Curve คืออัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานจะมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากค่าจ้างขั้นต่ำเป็นปัจจัยที่กำหนดต้นทุนการผลิตของผู้ผลิต ถ้าหากค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้น โดยที่ผลิตภาพแรงงานไม่ได้เพิ่มขึ้นด้วย จะมีผลทำให้ความต้องการแรงงานของผู้ผลิตลดลง ดังนั้นอัตราการว่างงานจึงเพิ่มสูงขึ้น

มยุรีย์ สาขุม (2544) ศึกษาเรื่องการว่างงานกับการประกันสังคมกรณีประกันการว่างงานของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทยในช่วงปี 2515-2542 และเพื่อศึกษาถึงการประกันสังคมกรณีการว่างงานตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 โดยกำหนดให้ปัจจัยที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทยประกอบด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ตำแหน่งงานว่าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น การลงทุนภาคเอกชน การลงทุนภาครัฐ และกำลังแรงงานรวม และนำมาสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์ดังกล่าวและทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุ ด้วยวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการว่างงานรวมและการว่างงานของเพศหญิง คือ กำลังแรงงานรวม ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการว่างงานรวมของเพศชายคือ กำลังแรงงานรวม และการลงทุน ส่วนดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ตำแหน่งงานว่าง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนภาคเอกชน การลงทุนภาครัฐ ไม่มีผลต่อการว่างงาน

ปิยะ สุนทรา (2544) ศึกษาเรื่องผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ออัตราการว่างงานภายใต้กรอบการวิเคราะห์เศรษฐกิจไทยในช่วงปี 2525 (ค.ศ. 1982) ถึงปี 2542 (ค.ศ. 1999) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ออัตราการว่างงาน โดยกำหนดให้ปัจจัยการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการว่างงาน แล้วนำมาสร้างแบบจำลองตามแนวทางของศาสตราจารย์ Arthur M. Okun เพื่อประมาณค่าด้วยวิธีการพีชคณิตและวิเคราะห์การถดถอย

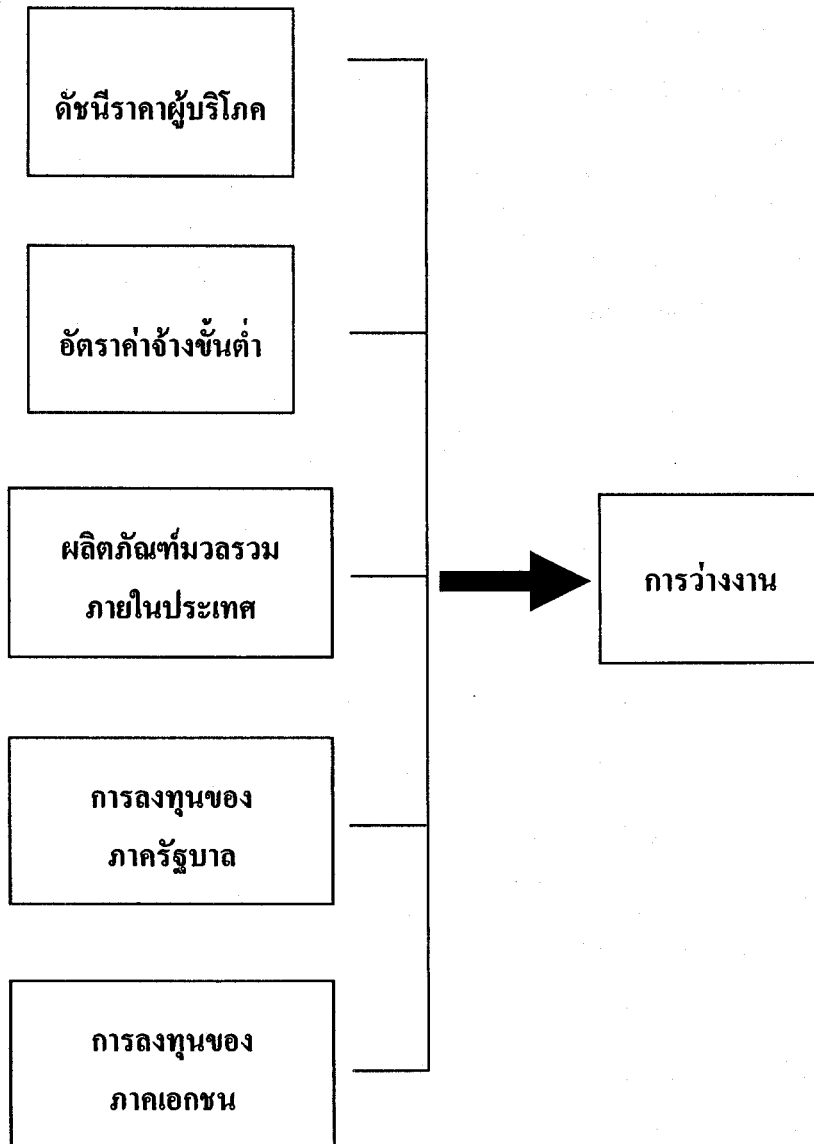
ผลการศึกษาพบว่า การว่างงานและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้ 1) ถ้าประเทศไทยมีผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเท่ากับปีที่ผ่านมา (อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเท่ากับศูนย์) อัตราการว่างงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.747 และทุกร้อยละ 1 ที่การเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น อัตราการว่างงานในประเทศไทยจะลดลงร้อยละ 0.122 2) เมื่อมีการว่างงานเพิ่มขึ้น อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 สะท้อนถึงการลดลงของผลผลิต (Output loss) ร้อยละ 17.04

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษามีความเห็นว่างปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อการว่างงานของประชากรในประเทศไทยควรประกอบด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคซึ่งแสดงถึงภาวะเงินเฟ้อของประเทศไทย อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน ผู้ศึกษาได้นำผลที่ได้ไปกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ตามแผนภูมิที่ 6

แผนภูมิที่ 6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ
(ปัจจัยทางเศรษฐกิจ)

ตัวแปรตาม
(การว่างงาน)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประชากรในประเทศไทย ซึ่งทำการศึกษาในช่วง ปี 2535-2549 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาโดยมีวิธีดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ได้จากกรอบแนวคิดในการศึกษาในบทที่สอง ซึ่งประกอบด้วย ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน กับการว่างงาน ในการกำหนดแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงานดังกล่าว ผู้ศึกษาได้นำแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression) คือ

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k$$

โดยที่

Y_i	=	ตัวแปรตาม
$X_1, X_2 \dots X_k$	=	ตัวแปรอิสระซึ่งสมมติว่ามี K ตัว
β_0	=	จุดตัดบนแกน Y เมื่อกำหนดให้ $X_1 = X_2 = \dots = X_k = 0$
$\beta_0, \beta_1, \beta_2 \dots \beta_k$	=	ค่าพารามิเตอร์ของตัวแปรอิสระ

แล้วนำมากำหนดแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการว่างงานของประชากรในประเทศไทย ดังนี้

$$UN = \beta_1 + \beta_2 CPI + \beta_3 MINW + \beta_4 GDP + \beta_5 G + \beta_6 I$$

โดยที่

UN	=	การว่างงาน (ตัวแปรตาม)
CPI	=	ดัชนีราคาผู้บริโภค
MINW	=	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ในเขตกรุงเทพมหานคร)
GDP	=	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

G = การลงทุนของภาครัฐบาล

I = การลงทุนของภาคเอกชน

โดย CPI, MINW, GDP, G และ I เป็นตัวแปรอิสระ

หลังจากนั้นนำแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณมาใส่ Log ธรรมชาติ (Take Natural Log) การใส่ Log ธรรมชาติก็เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบว่าความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อนมีค่าคงที่ (homoscedasticity) หรือว่าเกิดปัญหาความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อนมีค่าไม่คงที่ (heteroscedasticity) เนื่องจากการนำแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณมาใส่ Log ธรรมชาติ แล้วสร้างกราฟ หรือจะใช้สถิติ White'test ในการทดสอบ จะทำให้ทราบว่าความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อนของแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณมีค่าคงที่ หรือเกิดปัญหาความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อนของแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณมีค่าคงไม่คงที่

โดยได้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณที่ใส่ Log ธรรมชาติ ดังนี้

$$\text{LnUN} = \beta_1 + \beta_2 \text{LnCPI} + \beta_3 \text{LnMINW} + \beta_4 \text{LnGDP} + \beta_5 \text{LnG} + \beta_6 \text{LnI} \text{ โดยที่}$$

โดยดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน เป็นตัวแปรอิสระ และการว่างงาน เป็นตัวแปรตาม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ระหว่าง ปี 2535-2549 ประกอบด้วย

2.1 อัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค (consumer price index) เป็นตัวแปรที่แสดงภาวะเงินเฟ้อของระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากดัชนีราคาผู้บริโภคคำนวณจากราคาสินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีพทั้งสินค้าอุปโภคและบริโภค

2.2 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (minimum wage) คือค่าจ้างที่เป็นตัวเงินที่นายจ้างต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้าง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกำหนดโดยคณะกรรมการค่าจ้างซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากฝ่ายนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล คณะกรรมการค่าจ้างจะทำการศึกษา พิจารณาข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อนำมากำหนดค่าจ้าง ได้แก่ข้อมูลอัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับเปรียบเทียบกับค่าจ้างของลูกจ้างอื่นที่ทำงานอยู่ในลักษณะหรือสภาพเดียวกัน ค่าครองชีพ มาตรฐานการครองชีพของครอบครัวโดยดูมาตรฐานปัจจัยที่จำเป็นในการครองชีพ ต้นทุนการผลิต ราคาสินค้า และความสามารถของธุรกิจในการจ่ายค่าจ้าง

(สมาคมเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์, 2536, 9 อ่างในมยุรีย์ สาขา) โดยตัวแปรอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่นำมาศึกษานี้เป็นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นอัตราค่าจ้างที่สูงที่สุด จึงเหมาะที่จะเป็นตัวแทนค่าจ้างขั้นต่ำโดยรวม

2.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (gross domestic product) คือผลรวมของมูลค่าสินค้าและบริการที่ผลิตภายในประเทศในช่วงเวลาหนึ่ง โดยปกติใช้ระยะเวลา 1 ปี ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศแสดงให้เห็นโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศในปีนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร มีสัดส่วนการผลิตในด้านการเกษตร หรืออุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ เท่าใดของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ดังนั้นจึงเป็นตัวแปรที่สะท้อนถึงภาวะความเจริญเติบโตหรือตกต่ำของระบบเศรษฐกิจ

2.4 การลงทุนของภาครัฐบาล (Government Investment) หมายถึงรายจ่ายเพื่อการลงทุนของภาครัฐบาลภายในประเทศ เช่น รายจ่ายเพื่อการลงทุนในโครงการสาธารณูปโภคต่าง ๆ

2.5 การลงทุนของภาคเอกชน (Private Investment) หมายถึงรายจ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ เป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นในการลงทุนในด้านสินค้าทุนต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าและบริการ ได้แก่งานก่อสร้างที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น โรงงาน อาคารสำนักงาน การลงทุนในเครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิตที่เกิดขึ้นใหม่ และการลงทุนในสินค้าคงคลัง เป็นต้น

2.6 การว่างงาน (Unemployment) คือจำนวนแรงงานที่ต้องการทำงาน แต่ไม่มีงานทำ และในสัปดาห์แห่งการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- ก. ไม่ได้ทำงานและไม่มีงานประจำ แต่ได้หางาน สมัครงานหรือรอการบรรจุในระหว่าง 30 วันก่อนวันสัมภาษณ์
- ข. ไม่ได้ทำงานและไม่มีงานประจำ และไม่ได้หางานทำในระหว่าง 30 วันก่อนวันสัมภาษณ์ แต่พร้อมที่จะทำงานในสัปดาห์แห่งการสำรวจ

ข้อมูลทุติยภูมิอัตราการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน ดังกล่าวข้างต้น รวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ระหว่างปี 2535-2549 ดังนี้

- อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค รวบรวมจากรายงานเศรษฐกิจและการเงิน รายปี จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย
- อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ รวบรวมจากประกาศอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงแรงงาน เผยแพร่โดยกระทรวงแรงงาน

- ผลผลิตทั้งหมดรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน รวบรวมจากหนังสือรายได้ประชาชาติของไทย รายปี ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- การว่างงาน รวบรวมจากสรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะทำการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศทั้งในเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เป็นการนำข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลผลิตทั้งหมดรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน ซึ่งเป็นข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจ และข้อมูลการว่างงาน ที่รวบรวมจากหน่วยงานต่าง ๆ มาแสดงในรูปของตาราง แผนภูมิ คำร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจดังกล่าวกับการว่างงาน

3.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงาน โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลผลิตทั้งหมดรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน กับการว่างงาน ด้วยวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) เพื่อดูความสัมพันธ์ว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยนำโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Packages for the Social Science) มาใช้ในการคำนวณ และกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95

บทที่ 4

สถานการณ์การมีงานทำและการว่างงานในประเทศไทย

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาสถานการณ์การมีงานทำและการว่างงานในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2535-2549 ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาการเปลี่ยนแปลงประชากร กำลังแรงงานรวม ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล และการศึกษาผู้ว่างงานเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานรวมและผู้มีงานทำในประเทศไทย ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงของประชากร กำลังแรงงานรวม ผู้มีงานทำ และผู้รอฤดูกาล ในประเทศไทย ปี 2535-2549

ในช่วงปี 2535-2549 ประชากร กำลังแรงงานรวม ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง ตามตารางที่ 4.1 และ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนประชากร กำลังแรงงาน ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล
ในประเทศไทย ปี 2535-2549

หน่วย : พันคน

ปี	ประชากร	กำลังแรงงาน			
		ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	ผู้รอฤดูกาล	รวม
2534	57,032.0	29,220.3	972.8	1,029.1	31,222.2
2535	57,615.4	30,794.3	912.7	475.6	32,182.8
2536	58,442.9	30,679.9	843.7	717.1	32,240.8
2537	59,239.5	30,164.3	833.5	818.2	31,816.1
2538	59,281.9	30,815.1	549.3	810.4	32,174.9
2539	59,897.8	31,165.8	497.6	660.8	32,324.2
2540	60,499.8	31,714.3	495.1	570.8	32,780.5
2541	61,098.7	30,775.5	1,308.6	663.9	32,748.0
2542	61,703.9	31,055.8	1,305.7	603.5	33,010.2
2543	62,336.8	31,710.8	1,115.3	657.5	33,483.6

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หน่วย : พันคน

ปี	ประชากร	กำลังแรงงาน			
		ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	ผู้รอฤดูกาล	รวม
2544	62,936.0	32,104.3	1,124.0	646.3	33,813.5
2545	63,460.5	33,060.9	822.8	585.3	34,261.6
2546	64,006.2	33,841.1	754.2	377.9	34,901.7
2547	65,082.5	34,728.8	739.2	306.5	35,717.8
2548	65,110.4	35,257.2	663.0	249.8	36,132.0
2549	65,280.2	35,685.5	551.7	191.7	36,429.0

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี
2535-2549

ตารางที่ 4.2 การเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร กำลังแรงงาน ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และ
ผู้รอฤดูกาล ในประเทศไทย ปี 2535-2549

หน่วย : พันคน

ปี	ประชากร		กำลังแรงงาน							
			ผู้มีงานทำ		ผู้ว่างงาน		ผู้รอฤดูกาล		รวม	
	การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	(ร้อยละ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2535	583.4	1.02	1,574.0	5.39	-60.1	-6.18	-553.5	-53.78	960.6	3.08
2536	827.5	1.44	-114.4	-0.37	-69.0	-7.56	241.5	50.78	58.0	0.18
2537	796.6	1.36	-515.6	-1.68	-10.2	-1.21	101.1	14.10	-424.7	-1.32
2538	42.4	0.07	650.8	2.16	-284.2	-34.10	-7.8	-0.95	358.8	1.13
2539	615.9	1.04	350.7	1.14	-51.7	-9.41	-149.6	-18.46	149.3	0.46
2540	602.0	1.01	548.5	1.76	-2.5	-0.50	-90.0	-13.62	456.3	1.41
2541	598.9	0.99	-938.8	-2.96	813.5	164.31	93.1	16.31	-32.5	-0.10
2542	605.2	0.99	280.3	0.91	42.1	3.22	-60.4	-9.10	264.2	0.81
2543	632.9	1.03	655.0	2.11	-235.4	-17.43	54.0	8.95	471.4	1.43

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หน่วย : พันคน

ปี	ประชากร		กำลังแรงงาน							
			ผู้มีงานทำ		ผู้ว่างงาน		ผู้รอฤดูกาล		รวม	
	การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง		การเปลี่ยนแปลง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	(ร้อยละ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2544	599.2	0.96	393.5	1.24	8.7	0.78	-72.2	-10.98	329.9	0.99
2545	524.5	0.83	956.6	2.98	-301.2	-26.80	-207.4	-35.43	448.1	1.33
2546	545.7	0.86	780.2	2.36	-68.6	-8.34	-71.4	-18.89	640.1	1.87
2547	1,076.3	1.68	887.7	2.62	-15.0	-1.99	-56.7	-18.50	816.1	2.34
2548	27.9	0.04	528.4	1.52	-76.2	-10.31	-37.9	-15.17	414.2	1.16
2549	169.8	0.26	428.3	1.21	-111.3	-16.79	-20.2	-9.53	297.0	0.82

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี

2535-2549

ตารางที่ 4.1 และ 4.2 แสดงจำนวนและการเปลี่ยนแปลงของประชากร และกำลังแรงงาน ซึ่งประกอบด้วยกำลังแรงงานรวม ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล ในประเทศไทยในช่วงปี 2535-2549 ดังนี้

- ประชากร ประชากรของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2535 จนถึงปี 2549 โดยในปี 2535 ประเทศไทยมีประชากร 57.61 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 65.28 ล้านคนในปี 2549 หรือเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 0.89 ต่อปี และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงเป็นรายปี ประชากรในปี 2547 มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด โดยประชากรในปี 2547 เพิ่มขึ้นจากปี 2546 ร้อยละ 1.68

- กำลังแรงงานรวม ในช่วงปี 2535-2549 กำลังแรงงานรวมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับประชากร โดยในปี 2535 กำลังแรงงานรวมมีจำนวน 32.18 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 36.43 ล้านคนในปี 2549 หรือเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.88 ต่อปี และเมื่อพิจารณาเป็นรายปี กำลังแรงงานรวมในปี 2537 และ 2541 มีการเปลี่ยนแปลงลดลง โดยกำลังแรงงานในปี 2537 ลดลงจากปี 2536 ร้อยละ 1.32 และกำลังแรงงานรวมในปี 2541 ลดลงจากปี 2540 ร้อยละ 0.10

- ผู้มีงานทำ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2535-2549 โดยผู้มีงานทำในปี 2535 มีทั้งสิ้น 30.79 ล้านคน และเพิ่มขึ้นเป็น 35.69 ล้านคนในปี 2549 หรือเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ

1.06 ต่อปี และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงเป็นรายปี ผู้มีงานทำในปี 2536, 2537 และปี 2541 มีการเปลี่ยนแปลงลดลง โดยผู้มีงานทำในปี 2536 ลดลงจากปี 2535 ร้อยละ 0.37 ปี 2537 ผู้มีงานทำลดลงจากปี 2536 ร้อยละ 1.68 และปี 2541 ผู้มีงานทำลดลงจากปี 2540 ร้อยละ 2.96

- ผู้ว่างงาน ในช่วงปี 2535-2549 ผู้ว่างงานมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2535 ผู้ว่างงานมีจำนวน 0.97 ล้านคน และลดลงเหลือ 0.55 ล้านคนในปี 2549 หรือลดลงโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.64 ต่อปี และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงเป็นรายปี ผู้ว่างงานในปี 2541, 2542 และปี 2544 มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยปี 2541 ผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี 2540 ร้อยละ 164.31 ปี 2542 ผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี 2541 ร้อยละ 3.22 และปี 2544 ผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 0.78

- ผู้รอฤดูกาล มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดปี 2535-2549 โดยในปี 2535 ผู้รอฤดูกาลมีจำนวน 0.48 ล้านคน และลดลงเหลือ 0.19 ล้านคนในปี 2549 หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.98 ต่อปี และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงเป็นรายปี ผู้รอฤดูกาลในปี 2536, 2537, 2541 และปี 2543 มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยผู้รอฤดูกาลในปี 2536 เพิ่มขึ้นจากปี 2535 ร้อยละ 50.78 ปี 2537 ผู้รอฤดูกาลเพิ่มขึ้นจากปี 2536 ร้อยละ 14.10 และปี 2543 ผู้รอฤดูกาลเพิ่มขึ้นจากปี 2542 ร้อยละ 8.95

2. ผู้ว่างงานเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานรวมและจำนวนผู้มีงานทำในประเทศไทย ปี 2535-2549

เมื่อเปรียบเทียบผู้ว่างงานกับกำลังแรงงานรวม และผู้ว่างงานกับผู้มีงานทำ ในประเทศไทย ช่วงปี 2535-2549 มีรายละเอียดตามตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ว่างงานเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานรวมและจำนวนผู้มีงานทำในประเทศไทย ปี 2535-2549

หน่วย : พันคน

ปี	กำลังแรงงาน				รวม จำนวน (คน)
	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน		รวม	
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละของ กำลังแรงงานรวม	ร้อยละของ ผู้มีงานทำ	
2535	30,794.3	912.7	2.84	2.96	32,182.8
2536	30,679.9	843.7	2.62	2.75	32,240.8
2537	30,164.3	833.5	2.62	2.76	31,816.1
2538	30,815.1	549.3	1.71	1.78	32,174.9
2539	31,165.8	497.6	1.54	1.60	32,324.2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

หน่วย : พันคน

ปี	กำลังแรงงาน				
	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	ร้อยละของ		รวม (คน)
			จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	
2540	31,714.3	495.1	1.51	1.56	32,780.5
2541	30,775.5	1,308.6	4.00	4.25	32,748.0
2542	31,055.8	1,350.7	4.09	4.35	33,012.2
2543	31,710.8	1,115.3	3.33	3.52	33,483.6
2544	32,104.3	1,124.0	3.32	3.50	33,813.5
2545	33,060.9	822.8	2.40	2.49	34,261.6
2546	33,841.1	754.2	2.16	2.23	34,901.7
2547	34,728.8	739.2	2.07	2.13	35,717.8
2548	35,257.2	663.0	1.83	1.88	36,132.0
2549	35,685.5	551.7	1.51	1.55	36,429.0
เฉลี่ย	-	-	2.50	2.62	-

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี 2535-2549

ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบผู้ว่างงานกับกำลังแรงงานรวมและผู้ว่างงานกับผู้มีงานทำในช่วง ปี 2535-2549 โดยในปี 2535-2549 มีผู้ว่างงานโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.50 ของกำลังแรงงานรวม และร้อยละ 2.62 ของผู้มีงานทำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายปี ผู้ว่างงานเมื่อเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานรวมมีการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2535-2540 โดยในปี 2535 มีผู้ว่างงานร้อยละ 4.09 ของกำลังแรงงานรวม และลดลงเหลือร้อยละ 1.51 ของกำลังแรงงานรวมในปี 2540 และหลังจากปี 2540 ผู้ว่างงานเมื่อเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานรวมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในปี 2541 และ 2542 โดยมีผู้ว่างงานร้อยละ 4.00 และร้อยละ 4.09 ของกำลังแรงงานรวม หลังจากนั้นผู้ว่างงานเมื่อเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานรวมมีการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี

2543 -2549 โดยในปี 2543 มีผู้ว่างงานร้อยละ 3.33 ของกำลังแรงงานรวม และในปี 2549 มีผู้ว่างงานร้อยละ 1.51 ของกำลังแรงงานรวม

ส่วนผู้ว่างงานเมื่อเปรียบเทียบกับผู้มีงานทำมีการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2535-2540 โดยในปี 2535 มีผู้ว่างงานร้อยละ 2.96 ของผู้มีงานทำ และลดลงเหลือร้อยละ 1.56 ของผู้มีงานทำในปี 2540 และหลังจากปี 2540 ผู้ว่างงานเมื่อเปรียบเทียบกับผู้มีงานทำมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในปี 2541 และ 2542 โดยมีผู้ว่างงานร้อยละ 4.25 และ 4.35 ของผู้มีงานทำ หลังจากนั้นผู้ว่างงานเมื่อเปรียบเทียบกับผู้มีงานทำมีการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2543 -2549 โดยในปี 2543 มีผู้ว่างงานร้อยละ 3.52 ของผู้มีงานทำ และในปี 2549 มีผู้ว่างงานร้อยละ 1.55 ของกำลังแรงงานรวม

โดยสรุป สถานการณ์การมีงานทำและการว่างงานในประเทศไทย ช่วงปี 2535-2549 ประชากรมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2535-2549 เฉลี่ยร้อยละ 0.89 ต่อปี โดยกำลังแรงงานรวมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับประชากร ทั้งนี้กำลังแรงงานรวมเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.88 ต่อปี และในจำนวนกำลังแรงงานรวมทั้งหมดนี้ เป็นผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล โดยผู้มีงานทำมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.06 ต่อปี ผู้ว่างงานมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.64 ต่อปี และผู้รอฤดูกาลมีการเปลี่ยนแปลงลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.98 ต่อปี นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบผู้ว่างงานกับกำลังแรงงานรวม และผู้ว่างงานกับผู้มีงานทำ ในช่วงปี 2535-2549 มีผู้ว่างงานโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.50 และ 2.62 ของกำลังแรงงานรวมและของผู้มีงานทำ

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน กับการว่างงาน ในช่วงปี 2535-2549 ปรากฏผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงานดังกล่าวเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงานเชิงพรรณนา ในรูปตาราง แผนภูมิ และคำร้อยละ ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับการว่างงาน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการว่างงาน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับการว่างงาน การลงทุนของภาครัฐบาลกับการว่างงาน และการลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงาน

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับการว่างงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคและการว่างงาน ในช่วงปี 2535-2549 มีรายละเอียดตามตารางที่ 5.1 และภาพที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับการว่างงานปี 2535-2549

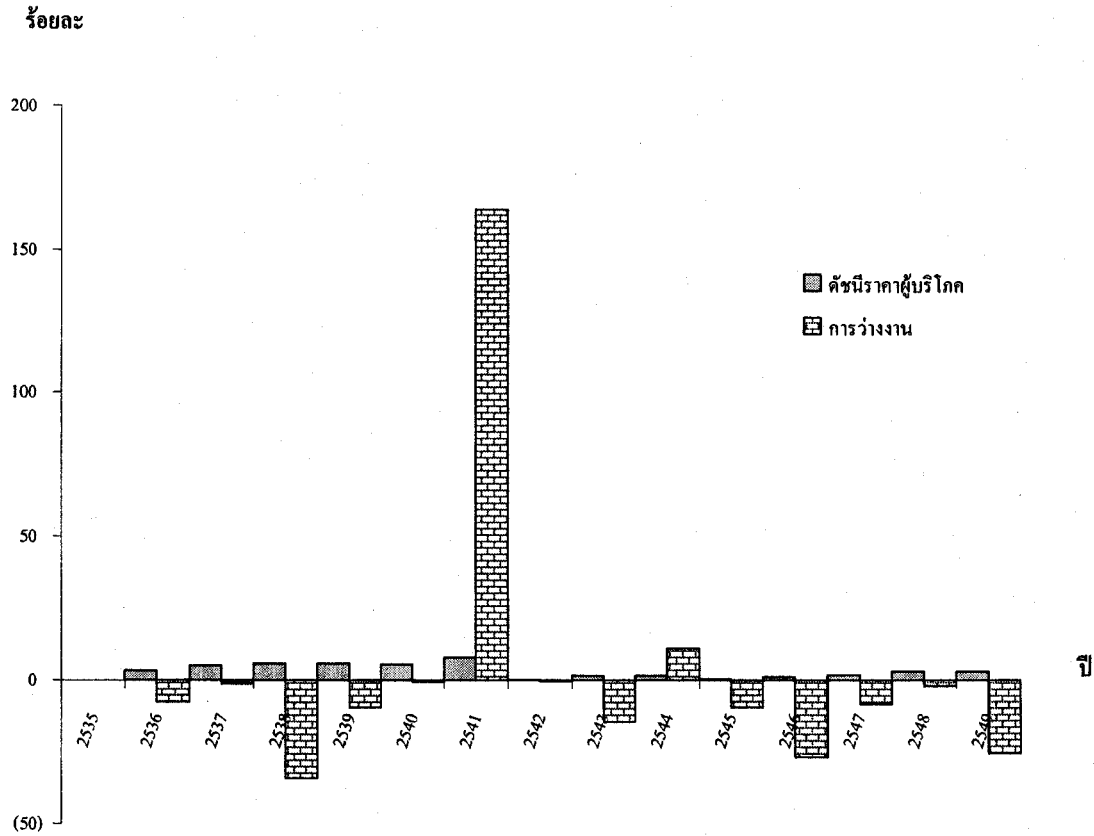
ปี พ.ศ.	ดัชนีราคาผู้บริโภค*	+ เพิ่ม ** - ลด	การว่างงาน	+ เพิ่ม - ลด
	(บาท)	(ร้อยละ)	(พันคน)	(ร้อยละ)
2535	100.00		912.7	
2536	103.30	+3.3	843.7	-7.56
2537	108.47	+5.0	833.5	-1.21
2538	114.76	+5.8	549.3	-34.10
2539	119.00	+3.7	497.6	-9.41
2540	125.67	+5.6	495.1	-0.50
2541	135.84	+8.1	1,308.6	+164.31
2542	136.25	+0.3	1,305.7	-0.22
2543	138.43	+1.6	1,115.3	-14.58
2544	140.65	+1.6	1,124.0	+0.78
2545	141.63	+0.7	822.8	-26.80
2546	144.18	+1.8	754.2	-8.34
2547	148.07	+2.7	739.2	-1.99
2548	154.74	+4.5	663.0	-10.31
2549	162.01	+4.7	551.7	-16.79

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน” ปี 2535-2549 และสำนักงาน
สถิติแห่งชาติ “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี 2535-2549

หมายเหตุ * ดัชนีราคาผู้บริโภคปีปัจจุบัน = $\left[\frac{\text{อัตราการเปลี่ยนแปลงปีปัจจุบัน} \times \text{ดัชนีราคาผู้บริโภคปีที่ผ่านมา}}{100} \right] + \text{ดัชนีราคาผู้บริโภคปีที่ผ่านมา}$

** อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค รวบรวมจากรายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2535-2549

ภาพที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับการว่างงานปี 2535-2549

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.1 และภาพที่ 5.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคและการว่างงานในช่วงปี 2535-2549 จากตัวเลขในตารางที่ 5.1 จะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคมีอัตราเพิ่มขึ้นการว่างงานจะมีอัตราลดลง และเมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคมีอัตราลดลง การว่างงานจะมีอัตราเพิ่มขึ้น ยกเว้นในปี 2541 และ ปี 2544 ที่ความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยดัชนีราคาผู้บริโภคในปี 2541 และ 2544 มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.1 และ 1.6 ส่วนการว่างงานมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 164.31 และร้อยละ 0.78

สาเหตุที่ดัชนีราคาผู้บริโภคมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นในขณะเดียวกันการว่างงานก็มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นด้วยในปี 2541 และ 2544 เนื่องจากสาเหตุที่ดัชนีราคาผู้บริโภคที่มีอัตราสูงขึ้นไม่ได้เกิดจากการที่อุปสงค์มวลรวมเพิ่มขึ้น แต่เกิดจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยในปี 2541 ดัชนีราคาผู้บริโภคมีอัตราสูงขึ้นจากปี 2540 ร้อยละ 8.1 เป็นผลมาจากค่าเงินบาทอ่อนตัวลงมากทำให้การนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศมีราคาแพง ราคาสินค้าเกษตรสูงขึ้นในช่วงต้นปีตามราคาในตลาดโลก การขึ้นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตบางรายการตั้งแต่ครั้งหลังของปี 2540

และการปรับภณาน้ำมันสูงขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2541 ส่วนอัตราการว่างงานที่สูงขึ้นจากปี 2540 ร้อยละ 164.31 ได้รับผลกระทบจากการหดตัวของความต้องการแรงงานตามภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปลายปี 2540 มีการจ้างงานใหม่น้อยมาก ขณะที่การเลิกจ้างงานสูง และสภาวะแห้งแล้งส่งผลให้ภาคการเกษตรมีขีดจำกัดในการดูดซับแรงงานที่ว่างงานจากนอกภาคเกษตร สำหรับในปี 2544 ดัชนีราคาผู้บริโภคที่มีอัตราสูงขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 1.6 เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันและกลุ่มพลังงานเชื้อเพลิงในปี 2544 การปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าประเภทสุราและยาสูบ และการอ่อนตัวของค่าเงินบาทจากเฉลี่ย 40.16 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกาในปี 2543 เป็น 44.47 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกาในปี 2544 ทำให้ราคาสินค้านำเข้าในรูปเงินบาทเพิ่มขึ้น ส่วนอัตราการว่างงานที่สูงขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 0.78 นั้นได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจและการค้าของโลก ทำให้การผลิตเพื่อการส่งออกของไทยซบเซาลงมาก ส่งผลให้การจ้างงานลดลง

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการว่างงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการว่างงานในช่วง ปี 2535-2549 มีรายละเอียดตามตารางที่ 5.2 และภาพที่ 5.2 ดังนี้

ตารางที่ 5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการว่างงาน ปี 2535-2549

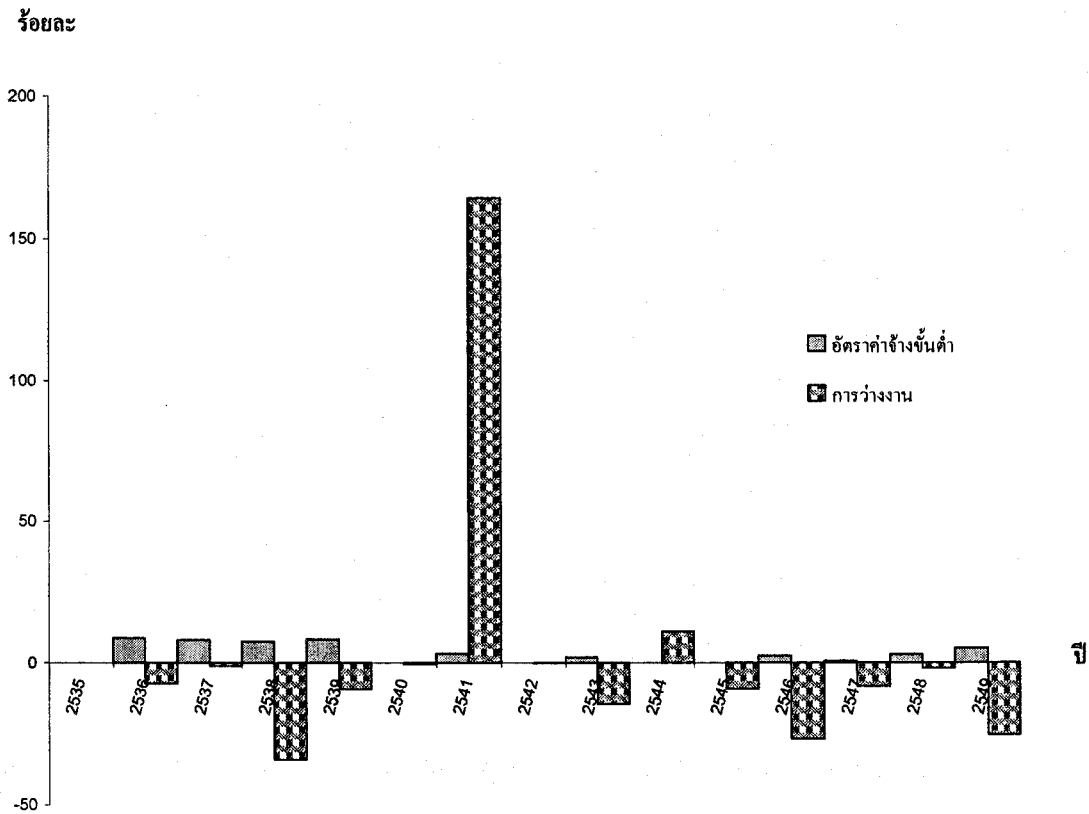
ปี	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	+ เพิ่ม - ลด	การว่างงาน	+ เพิ่ม - ลด
	(บาท)	(ร้อยละ)	(พันคน)	(ร้อยละ)
2535	115		912.7	
2536	125	+8.70	843.7	-7.56
2537	135	+8.00	833.5	-1.21
2538	145	+7.41	549.3	-34.10
2539	157	+8.28	497.6	-9.41
2540	157	0.00	495.1	-0.50
2541	162	+3.18	1,308.6	+164.31
2542	162	0.00	1,305.7	-0.22
2543	165	+1.85	1,115.3	-14.58
2544	165	0.00	1,124.0	+0.78

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ปี	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	+ เพิ่ม - ลด	การว่างงาน	+ เพิ่ม - ลด
	(บาท)	(ร้อยละ)	(พันคน)	(ร้อยละ)
2545	165	0.00	822.8	-26.80
2546	169	+2.42	754.2	-8.34
2547	170	+0.59	739.2	-1.99
2548	175	+2.94	663.0	-10.31
2549	184	+5.14	551.7	-16.79

ที่มา : กระทรวงแรงงาน “ประกาศอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” ปี 2535-2549, สำนักงานสถิติแห่งชาติ
“สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี 2535-2549

ภาพที่ 5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการว่างงาน ปี 2535-2549

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.2 และภาพที่ 5.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำกับการว่างงานในช่วงปี 2535-2549 จากตัวเลขในตารางที่ 5.2 จะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่ออัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นการว่างงานจะมีอัตราลดลง และเมื่ออัตราค่าจ้างขั้นต่ำลดลง การว่างงานจะมีอัตราเพิ่มขึ้น ยกเว้นในปี 2540 ปี 2542 และปี 2545 ที่อัตราค่าจ้างขั้นต่ำไม่เพิ่มขึ้น แต่อัตราการว่างงานลดลง ปี 2541 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นและการว่างงานมีอัตราเพิ่มขึ้น ปี 2544 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำไม่เพิ่มขึ้น แต่การว่างงานมีอัตราเพิ่มขึ้น

สาเหตุที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและการว่างงานในปี 2540 ปี 2541 ปี 2542 ปี 2544 และปี 2545 ไม่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากในปี 2540 อัตราการว่างงานที่ลดลงจากปี 2539 ร้อยละ 0.5 เป็นผลจากความเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในช่วงปี 2538-2539 ที่มีอัตราการเติบโตถึงร้อยละ 7-8 ส่งผลให้การจ้างงานขยายตัว ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น แม้ว่าคณะกรรมการค่าจ้างจะไม่มีมติปรับค่าจ้างขั้นต่ำในปี 2540 สำหรับในปี 2541 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่สูงขึ้นเป็นผลมาจากการที่คณะกรรมการค่าจ้างมีมติเมื่อปลายปี 2540 ให้ปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำประจำปี 2541 จาก 157 บาท เป็น 165 บาท หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2540 ร้อยละ 3.18 เนื่องจากในปลายปี 2540 ประเทศไทยเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้เงินเฟ้อและค่าครองชีพสูงขึ้นมาก ส่งผลกระทบต่อสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ คณะกรรมการค่าจ้างจึงได้มีมติปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ แม้ว่าจะมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของสถานประกอบการซึ่งก็ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจเช่นกัน ส่วนการว่างงานที่มีอัตราสูงขึ้นจากปี 2540 ร้อยละ 164.31 ได้รับผลกระทบจากการหดตัวของความต้องการแรงงานตามภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปลายปี 2540 สำหรับในปี 2542 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำไม่เพิ่มขึ้น แต่อัตราการว่างงานกลับลดลง เป็นผลมาจากปัจจัยที่สำคัญคือภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องจากปี 2541 รัฐบาลได้มีนโยบายการเพิ่มการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล มาตรการช่วยเหลือทางด้านเงินทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นต้น ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจากมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งการที่คณะกรรมการค่าจ้างมีมติเมื่อปลายปี 2541 ไม่ปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปี 2542 เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของสถานประกอบการเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีผลให้อัตราการว่างงานลดลงจากปี 2541 ร้อยละ 0.22 แม้ว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจะไม่ปรับเพิ่มขึ้น

สำหรับในปี 2544 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำไม่เพิ่มขึ้น แต่การว่างงานกลับมีอัตราเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปี 2544 เศรษฐกิจและการค้าของโลกชะลอตัวลง ทำให้การผลิตเพื่อการส่งออกของไทย ชะงักลงมาก เป็นผลให้การจ้างงานน้อยลง อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 0.78 สำหรับในปี 2545 แม้ว่าคณะกรรมการค่าจ้างมีมติไม่ปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปี 2545 แต่การ

ว่างงานลดลง เนื่องจากปัจจัยสำคัญคือการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศทำให้จำนวนผู้
มีงานทำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรม การก่อสร้าง การค้าส่ง ค้าปลีก
ประกอบกับนโยบายการคลังของรัฐบาลในการส่งเสริมการสร้างงาน ได้แก่ โครงการกองทุนหมู่บ้าน
โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่กลางปี 2544 ได้ส่งผลให้คนในชนบท
ที่เคยว่างงานกลับเข้าตลาดแรงงานจำนวนมากและคนกลุ่มนี้มีโอกาสหางานทำได้มากขึ้นตลอดปี

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับการว่างงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับการว่างงานในช่วงปี 2535-2549 มีรายละเอียดตามตารางที่ 5.3 และภาพที่ 5.3 ดังนี้

ตารางที่ 5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับการว่างงาน ปี 2535-2549

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ	+ เพิ่ม - ลด	การว่างงาน	+ เพิ่ม - ลด
	(พันล้านบาท)	(ร้อยละ)	(พันคน)	(ร้อยละ)
2535	2,830.9		912.7	
2536	3,170.3	+11.99	843.7	-7.56
2537	3,634.5	+14.64	833.5	-1.21
2538	4,185.6	+15.16	549.3	-34.10
2539	4,608.5	+10.10	497.6	-9.41
2540	4,727.3	+2.58	495.1	-0.50
2541	4,628.4	-2.09	1,308.6	+164.31
2542	4,615.4	-0.28	1,305.7	-0.22
2543	4,922.7	+6.66	1,115.3	-14.58
2544	5,133.5	+4.28	1,124.0	+0.78
2545	5,450.6	+6.18	822.8	-26.80
2546	5,917.4	+8.56	754.2	-8.34

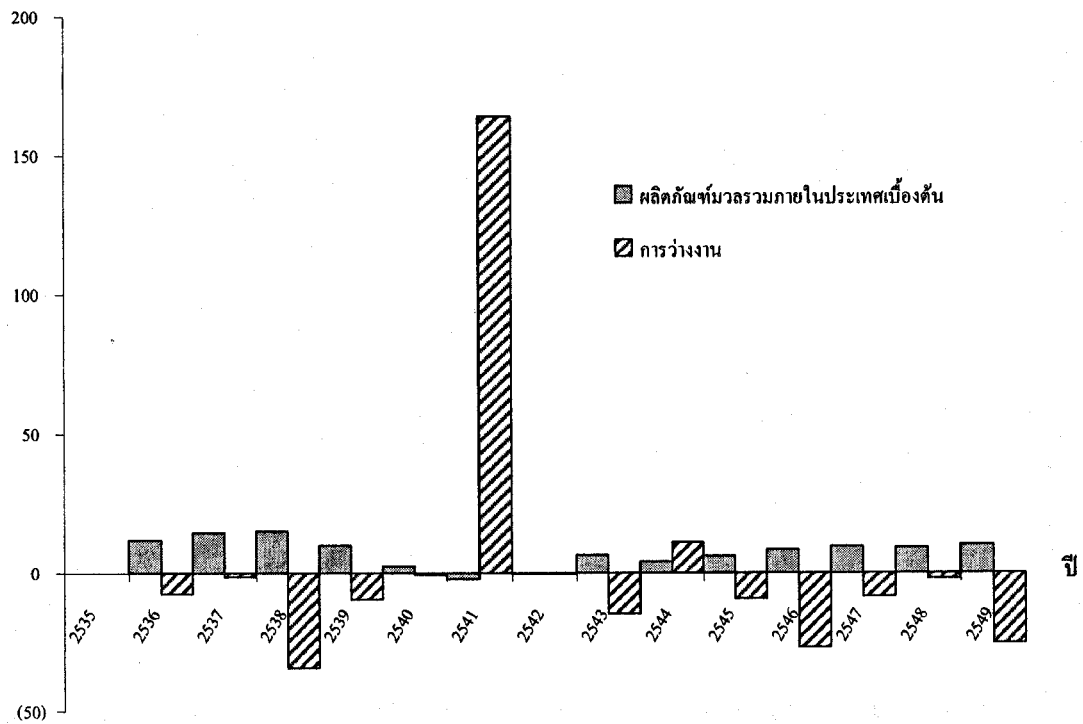
ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

ปี	ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ	+ เพิ่ม - ลด	การว่างงาน	+ เพิ่ม - ลด
	(พันล้านบาท)	(ร้อยละ)	(พันคน)	(ร้อยละ)
2547	6,489.8	+9.67	739.2	-1.99
2548	7,087.7	+9.21	663.0	-10.31
2549	7,813.1	+10.23	551.7	-16.79

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “รายได้ประชาชาติของประเทศไทย” ปี 2535-2549 และสำนักงานสถิติแห่งชาติ “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี 2535-2549

ภาพที่ 5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับการว่างงาน ปี 2535-2549

ร้อยละ

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.3 และภาพที่ 5.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกับการว่างงานในช่วงปี 2535-2549 จากตัวเลขในตารางที่ 5.3 จะเห็นว่า ส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้น การว่างงานจะมีอัตราลดลง และเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีอัตราลดลง การว่างงานจะมีอัตราเพิ่มขึ้น ยกเว้นในปี 2542 และ 2544 ที่ความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในปี 2542 มีอัตราลดลงร้อยละ 0.28 การว่างงานมีอัตราลดลงร้อยละ 0.22 และในปี 2544 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.28 การว่างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.78

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและการว่างงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันในปี 2542 และ 2544 เนื่องจากในปี 2542 ผลผลิตในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรส่วนใหญ่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ยกเว้นในภาคการธนาคาร การประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งลดลงจากปี 2541 ร้อยละ 30 ตามการลดลงของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์และส่วนต่างดอกเบี้ยที่แคบลง อุปสงค์ส่วนเกินของอสังหาริมทรัพย์ยังไม่มีราคาซื้อขายที่เหมาะสม และราคาพืชผลทางการเกษตรลดลง เป็นผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีอัตราลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 0.28 การลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่เกิดจากสาเหตุดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของประชากร เพราะผู้ที่ทำงานในภาคการธนาคาร การประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์ เป็นจำนวนมากต้องออกจากงานไปแล้วหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปลายปี 2540 ต่อเนื่องไปถึงปี 2541 แต่จากการที่ภาวะเศรษฐกิจมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องจากปี 2541 ด้วยนโยบายการเพิ่มการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล และการขยายตัวของการผลิตด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ส่งผลให้อัตราการว่างงานลดลงจากปี 2541 ร้อยละ 0.22 สำหรับในปี 2544 การที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น และการว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากปัจจัยที่สำคัญคือ การผลิตภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นทั้งในด้านปริมาณและราคา โดยเฉพาะมันสำปะหลังและไก่เนื้อเพื่อการส่งออกราคาสูงขึ้นตามตลาดโลก ในขณะที่การผลิตภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงจากปี 2543 เนื่องจากเศรษฐกิจและการค้าของโลกชะลอตัว ทำให้การผลิตเพื่อการส่งออกของไทยซบเซามาก แต่การที่ราคาน้ำมันดิบของโลกลดต่ำลงในปี 2544 เป็นผลดีที่ทำให้การผลิตภาคอุตสาหกรรมสามารถขยายตัวได้ จากปัจจัยที่สำคัญดังกล่าวเหล่านี้ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและการว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี 2543

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาครัฐบาลกับการว่างงาน

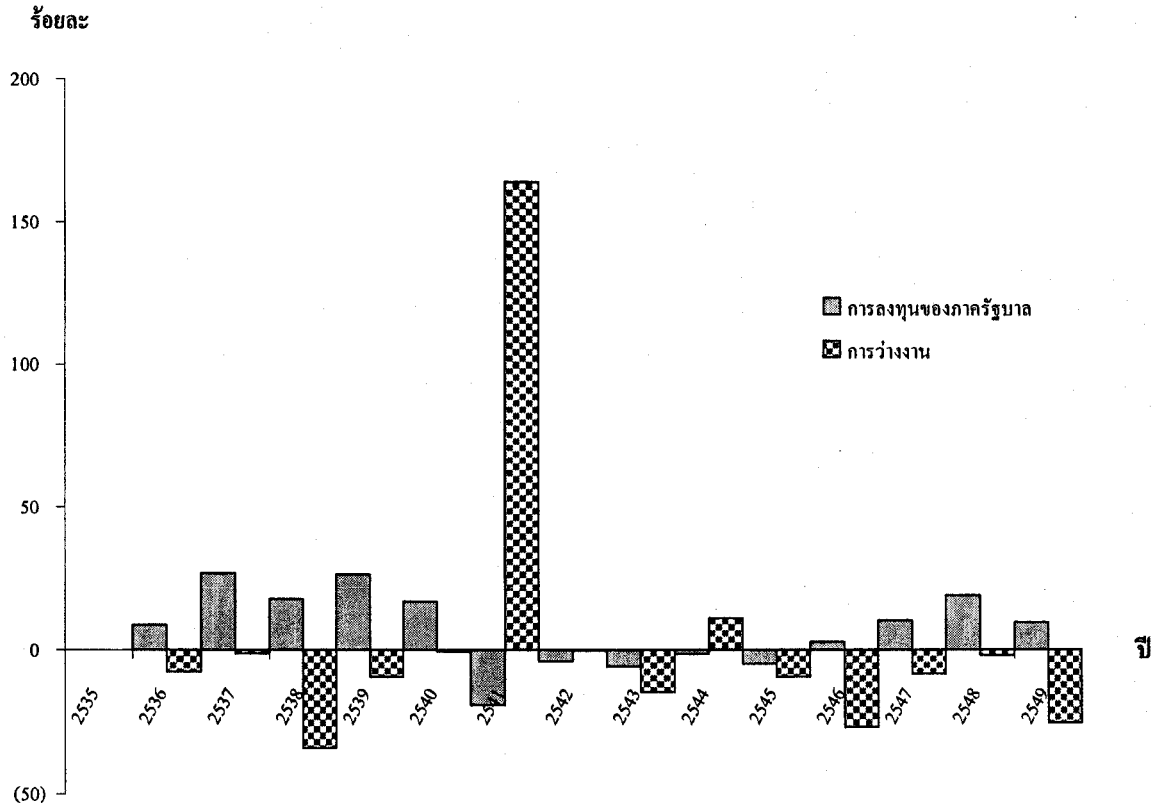
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาครัฐบาลกับการว่างงานในช่วงปี 2535-2549 มีรายละเอียดตามตารางที่ 5.4 และภาพที่ 5.4 ดังนี้

ตารางที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาครัฐบาลกับการว่างงาน ปี 2535-2549

ปี	การลงทุนของ ภาครัฐบาล	+ เพิ่ม - ลด	การว่างงาน	+ เพิ่ม - ลด
	(พันล้านบาท)	(ร้อยละ)	(พันคน)	(ร้อยละ)
2535	229.8		912.7	
2536	249.8	+8.70	843.7	-7.56
2537	316.6	+26.74	833.5	-1.21
2538	372.9	+17.78	549.3	-34.10
2539	471	+26.31	497.6	-9.41
2540	550.2	+16.82	495.1	-0.50
2541	446.6	-18.83	1,308.6	+164.31
2542	430.4	-3.63	1,305.7	-0.22
2543	402.3	-6.53	1,115.3	-14.58
2544	396.6	-1.42	1,124.0	+0.78
2545	377.5	-4.82	822.8	-26.80
2546	387.6	+2.68	754.2	-8.34
2547	427.4	+10.27	739.2	-1.99
2548	509	+19.09	663.0	-10.31
2549	557.4	+9.51	551.7	-16.79

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “รายได้ประชาชาติของประเทศไทย” ปี 2535-2549 และสำนักงานสถิติแห่งชาติ “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี 2535-2549

ภาพที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาครัฐบาลกับการว่างงาน ปี 2535-2549

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.4 และภาพที่ 5.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาครัฐบาลกับการว่างงานในช่วงปี 2535-2549 จากตัวเลขในตารางที่ 5.4 จะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อการลงทุนของภาครัฐบาลมีอัตราเพิ่มขึ้น การว่างงานจะมีอัตราลดลง และเมื่อการลงทุนของภาครัฐบาลมีอัตราลดลง การว่างงานจะมีอัตราเพิ่มขึ้น ยกเว้นในปี 2542, 2543 และ 2545 ที่มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการลงทุนของภาครัฐบาลในปี 2542 มีอัตราลดลงร้อยละ 0.28 และการว่างงานมีอัตราลดลงร้อยละ 0.22 ในปี 2543 การลงทุนของภาครัฐบาลมีอัตราลดลงร้อยละ 6.53 การว่างงานมีอัตราลดลงร้อยละ 14.58 และในปี 2545 การลงทุนของภาครัฐบาลมีอัตราลดลงร้อยละ 4.82 และการว่างงานมีอัตราลดลงร้อยละ 26.80

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาครัฐบาลกับการว่างงานในปี 2542, 2543 และ 2545 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยในปี 2542 และปี 2543 การลงทุนของภาครัฐบาลมีอัตราลดลง และการว่างงานมีอัตราลดลง เป็นผลมาจากการที่รัฐบาลต้องปฏิบัติตามข้อตกลงของกองทุนการเงินระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัดในด้านการเงินซึ่งรวมทั้งการลงทุนใน

ด้านต่าง ๆ ของรัฐบาลด้วย เป็นผลให้การลงทุนของภาครัฐบาลในปี 2542 และ 2543 ลดลงตามลำดับ แต่เนื่องจากการลงทุนของรัฐบาลในปี 2542 และปี 2543 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงการทางสังคมเพื่อส่งเสริมการจ้างงาน เช่น โครงการมิยาซาวา ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องจากปี 2541 ด้วยนโยบายการหรือมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น การเพิ่มการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล มาตรการช่วยเหลือทางด้านเงินทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจากมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยว การไม่ปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปี 2542 และ 2543 ส่งผลให้การว่างงานในปี 2542 และปี 2543 ลดลง

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงาน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงาน ในช่วง ปี 2535-2549 มีรายละเอียดตามตารางที่ 5.5 และภาพที่ 5.5 ดังนี้

ตารางที่ 5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงาน ปี 2535-2549

ปี	การลงทุนภาคเอกชน	+ เพิ่ม - ลด	การว่างงาน	+ เพิ่ม - ลด
	(พันล้านบาท)	(ร้อยละ)	(พันคน)	(ร้อยละ)
2535	881.5		912.7	
2536	1,003.2	+13.81	843.7	-7.56
2537	1,133.6	+13.00	833.5	-1.21
2538	1,343.2	+18.49	549.3	-34.10
2539	1,422.3	+5.89	497.6	-9.41
2540	1,048.5	-26.28	495.1	-0.50
2541	588.9	-43.83	1,308.6	+164.31
2542	535.5	-9.07	1,305.7	-0.22
2543	679.1	+26.82	1,115.3	-14.58
2544	784.7	+15.55	1,124.0	+0.78
2545	865.7	+10.32	822.8	-26.80

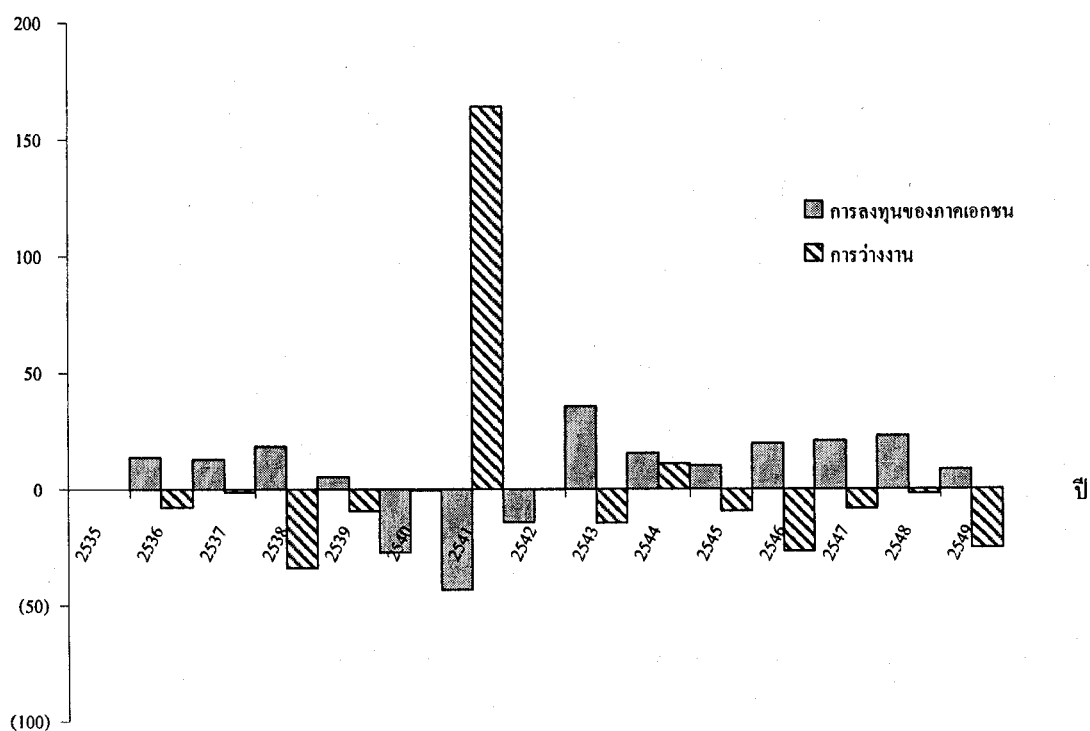
ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

ปี	การลงทุนภาคเอกชน	+ เพิ่ม - ลด	การว่างงาน	+ เพิ่ม - ลด
	(พันล้านบาท)	(ร้อยละ)	(พันคน)	(ร้อยละ)
2546	1,036.6	+19.74	754.2	-8.34
2547	1,254.4	+21.01	739.2	-1.99
2548	1,544.2	+23.10	663.0	-10.31
2549	1,674.7	+8.45	551.7	-16.79

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “รายได้ประชาชาติของประเทศไทย” ปี 2535-2549 และสำนักงานสถิติแห่งชาติ “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี 2535-2549

ภาพที่ 5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงาน ปี 2535-2549

ร้อยละ

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.5 และภาพที่ 5.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงานในช่วงปี 2535-2549 จากตัวเลขในตารางที่ 5.5 จะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อการลงทุนของภาคเอกชนมีอัตราเพิ่มขึ้น การว่างงานจะมีอัตราลดลง และเมื่อการลงทุนของภาคเอกชนมีอัตราลดลง การว่างงานจะมีอัตราเพิ่มขึ้น ยกเว้นในปี 2540, 2542 และ 2544 ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการลงทุนของภาคเอกชนในปี 2540 และ 2542 มีอัตราลดลงร้อยละ 26.28 และ 9.27 ส่วนการว่างงานมีอัตราลดลงร้อยละ 0.50 และ 0.22 สำหรับการลงทุนของภาคเอกชนในปี 2544 มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.55 และการว่างงานมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.78

สำหรับสาเหตุที่ทำให้การลงทุนของภาคเอกชนและการว่างงานในปี 2540, 2542 และ 2544 เป็นไปในทิศทางเดียวกันเนื่องจาก ในปี 2540 ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อปลายปี 2540 ได้ส่งผลให้การใช้จ่ายภายในประเทศ ทั้งการบริโภคและการลงทุนลดลง โดยอัตราการลงทุนภาคเอกชนลดลงจากปี 2539 ถึงร้อยละ 26.28 เนื่องจากวัฏจักรการลงทุนอยู่ในช่วงขาลงหลังจากที่ได้มีการลงทุนขยายการผลิตเพิ่มขึ้นมากตลอดช่วง 5-6 ปีก่อนหน้า รวมทั้งภาคก่อสร้างมีอุปทานส่วนเกินอยู่มาก ประกอบกับมีข้อจำกัดด้านสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับสูง แต่การลงทุนของภาคเอกชนที่ลดลงมากในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจยังไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของพนักงานมากนัก เนื่องจากเกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2540 และการที่เงินบาทอ่อนค่าลงมากได้ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจการส่งออกในรูปแบบดอลลาร์สหรัฐอเมริกาทองไทย โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมประเภทที่ใช้เทคโนโลยีสูง รวมถึงสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศและที่ใช้แรงงานสูง ทำให้การว่างงานลดลง สำหรับในปี 2542 การลงทุนของภาคเอกชนลดลงและการว่างงานลดลง สาเหตุสำคัญที่ทำให้การลงทุนของภาคเอกชนลดลงคือการลดลงของการลงทุนทั้งในหมวดเครื่องจักรและอุปกรณ์ และการลงทุนด้านก่อสร้าง เนื่องจากสถานการณ์การเฟื่องฟูขึ้นตัวจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ แต่การลดลงของการลงทุนของภาคเอกชนที่เกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจไม่ได้ส่งผลให้การว่างงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากเศรษฐกิจมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องจากปี 2541 จากการดำเนินนโยบายเพิ่มการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลในหลายประการ มาตรการช่วยเหลือทางด้านเงินทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นต้น การส่งเสริมการจ้างงานด้วยโครงการมิยาซาวา การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจากมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งการที่คณะกรรมการค่าจ้างมีมติเมื่อปลายปี 2541 ไม่ปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปี 2542 เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของสถานประกอบการเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้มีผลให้อัตราการว่างงานลดลงจากปี 2541 ร้อยละ 0.22 แม้ว่าการลงทุนของภาคเอกชนจะลดลง

ส่วนสาเหตุสำคัญที่ทำให้การลงทุนของภาคเอกชนในปี 2544 เพิ่มขึ้น และการว่างงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปี 2544 เศรษฐกิจและการค้าของโลกชะลอตัวลง ส่งผลให้การลงทุนของภาคเอกชนชะลอตัว โดยเฉพาะการลงทุนด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ลดลงมาก โดยการลงทุนแต่การลงทุนทางด้านก่อสร้างที่ขยายตัวในเกณฑ์สูง ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของการลงทุนในปี 2544 เพิ่มขึ้นจากปี 2543 ในอัตราที่ลดลง การเพิ่มขึ้นของการลงทุนของภาคเอกชนในอัตราที่ลดลง และการผลิตเพื่อการส่งออกของไทยที่ซบเซา ซึ่งได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจและการค้าของโลกที่ชะลอตัวลง เป็นผลให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นจากปี 2543 ร้อยละ 0.78

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงานเชิงพรรณนามีรายละเอียดตามตารางที่ 5.6 ดังนี้

ตารางที่ 5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน กับการว่างงานปี 2535-2549

ปี พ.ศ.	ดัชนีราคา ผู้บริโภค + เพิ่ม - ลด	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ + เพิ่ม - ลด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ + เพิ่ม - ลด	การลงทุนของ ภาครัฐบาล + เพิ่ม - ลด	การลงทุนของ ภาคเอกชน + เพิ่ม - ลด	การ ว่างงาน + เพิ่ม - ลด
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
2535						
2536	+3.30	+8.70	+11.99	+8.70	+13.81	-7.56
2537	+5.13	+8.00	+14.64	+26.74	+13.00	-1.21
2538	+5.80	+7.41	+15.16	+17.78	+18.49	-34.10
2539	+5.83	+8.28	+10.10	+26.31	+5.89	-9.41
2540	+5.59	0.00	+2.58	+16.82	-26.28	-0.50
2541	+8.02	+3.18	-2.09	-18.83	-43.83	+164.31
2542	+0.22	0.00	-0.28	-3.63	-9.07	-0.22
2543	+1.58	+1.85	+6.66	-6.53	+26.82	-14.58
2544	+1.63	0.00	+4.28	-1.42	+15.55	+0.78
2545	+0.49	0.00	+6.18	-4.82	+10.32	-26.80

ตารางที่ 5.6 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ดัชนีราคา ผู้บริโภค + เพิ่ม - ลด (ร้อยละ)	อัตราค่าจ้างขั้น ต่ำ + เพิ่ม - ลด (ร้อยละ)	ผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในประเทศ + เพิ่ม - ลด (ร้อยละ)	การลงทุนของ ภาครัฐบาล + เพิ่ม - ลด (ร้อยละ)	การลงทุนของ ภาคเอกชน + เพิ่ม - ลด (ร้อยละ)	การ ว่างงาน + เพิ่ม - ลด (ร้อยละ)
2546	+1.25	+2.42	+8.56	+2.68	+19.74	-8.34
2547	+1.85	+0.59	+9.67	+10.27	+21.01	-1.99
2548	+3.03	+2.94	+9.21	+19.09	+23.10	-10.31
2549	+3.07	+5.14	+10.23	+9.51	+8.45	-16.79

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน” ปี 2535-2549, กระทรวงแรงงาน “ประกาศอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” ปี 2535-2549, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “รายได้ประชาชาติของประเทศไทย” ปี 2535- 2549 และสำนักงานสถิติแห่งชาติ “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี 2535-2549

ตารางที่ 5.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน กับการว่างงานในปี 2535-2549 จากตัวเลขในตารางที่ 5.6 จะเห็นว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการว่างงาน คือเมื่อดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน เปลี่ยนแปลงไป (เพิ่มขึ้นหรือลดลง) การว่างงานจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม ยกเว้นในปี 2540, 2541, 2544 และ 2545 ที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน มีความสัมพันธ์กับการว่างงานในทิศทางเดียวกัน โดยในปี 2540 การลงทุนของภาคเอกชนลดลง การว่างงานลดลง ในปี 2541 ดัชนีราคาผู้บริโภค และอัตราการค่าจ้างขั้นต่ำ เพิ่มขึ้น การว่างงานเพิ่มขึ้น ในปี 2544 ดัชนีราคาผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น การว่างงานเพิ่มขึ้น และในปี 2545 การลงทุนของภาคเอกชนลดลง การว่างงานลดลง สำหรับสาเหตุสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน มีความสัมพันธ์กับการว่างงานในทิศทางเดียวกันในช่วงระยะเวลา

ดังกล่าว เป็นผลมาจากผลกระทบจากปัจจัยด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เช่น ราคาน้ำมัน การอ่อนค่าของเงินบาท การเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ฯลฯ นอกจากผลกระทบทางด้านต้นทุนแล้วยังเป็นผลจากปัจจัยด้านนโยบายหรือมาตรการส่งเสริม/กระตุ้นเศรษฐกิจและการจ้างงานทั้งที่เป็นมาตรการการเงินและการคลัง ตลอดจนมาตรการอื่น ๆ เช่น มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการว่างงานตามแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) โดยกำหนดให้ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน เป็นตัวแปรอิสระ และการว่างงานเป็นตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้สมการถดถอยพหุคูณซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงานดังนี้

LNUN	= 5.563+5.074LNCPI+0.753LNMINW-2.690LNGDP-0.562LNG-0.175LNI					
ค่า Beta	(2.272)	(0.297)	(-2.289)	(-0.434)	(-0.187)	
ค่า t - Statistic	(1.134)	(1.684)	(0.446)	(-1.264)	(-1.681)	(-0.379)
ค่า Significant	(0.038)	(0.571)	(0.938)	(0.788)	(0.090)	(0.372)
ค่า R ²	= 0.902		ค่า R-Squared adj	= 0.848		
ค่า F - Test	= 16.592		ค่า Durbin Watson	= 2.113		

** ค่าสถิติ t ของตัวแปรแต่ละตัวที่ได้ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ มีตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา 5 ตัวแปร ผู้ศึกษาจึงต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด โดยพิจารณาจากค่า Tolerance (Tolerance Collinearity Statistics) ค่า Tolerance จะบอกระดับของความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ค่า Tolerance มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระตัวใดมีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นเลย ถ้ามีค่าเข้าใกล้หนึ่งแสดงว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นในระดับน้อย แต่ถ้ามีค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่ามีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นในระดับสูง

สำหรับค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระมีดังนี้

	LNCPI	LNMINW	LNGDP	LNG	LNI
ค่า Tolerance	(0.006)	(0.024)	(0.003)	(0.163)	(0.045)

จากค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้ สามารถแปลผลได้ดังนี้

- ค่า R^2 (ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ หรือ Coefficient of Determination : R Square) เท่ากับ 0.902 แสดงว่าตัวแปรอิสระดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามการว่างงาน ได้มากถึงร้อยละ 90.2 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 9.8 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา

- ค่า R-Squared adj (ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ได้มีการปรับค่าแล้ว) เท่ากับ 0.848 แสดงว่าตัวแปรอิสระดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามการว่างงาน ได้มากถึงร้อยละ 84.8 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 15.2 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา (ใช้พิจารณาความเหมาะสมของตัวแบบสมการถดถอยในกรณีที่ตัวแปรมีจำนวนมากและข้อมูลมีจำนวนน้อย)

- ค่า Durbin Watson เท่ากับ 2.113 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน (ถ้าค่า Durbin Watson อยู่ระหว่าง 1.5- 2.5 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน)

- ค่าคงที่และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β)

1) ค่าคงที่ มีค่าเท่ากับ 5.563 แสดงว่าเมื่อดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน มีค่าเท่ากันคือเท่ากับ 0 การว่างงานจะเท่ากับ 5.563

2) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระดัชนีราคาผู้บริโภค (LNCPI) เท่ากับ +5.074 แสดงว่าดัชนีราคาผู้บริโภคและตัวแปรตามการว่างงานมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน คือถ้าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เพิ่ม/ลดหนึ่งหน่วย การว่างงานเพิ่ม/ลด 5.074 หน่วย

3) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (LNMINW) เท่ากับ +0.753 แสดงว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการว่างงาน คือถ้าดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่ม/ลดหนึ่งหน่วย การว่างงานจะเพิ่ม/ลด 0.753 หน่วย

4) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (LNGDP) เท่ากับ -2.690 แสดงว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการว่างงาน คือถ้าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่ม/ลดหนึ่งหน่วย การว่างงานจะเพิ่ม/ลด 2.690 หน่วย

5) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระการลงทุนของภาครัฐบาล (LNG) เท่ากับ -0.562 แสดงว่าการลงทุนของภาครัฐบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการว่างงาน คือถ้าการลงทุนของภาครัฐบาลเพิ่ม/ลดหนึ่งหน่วย การว่างงานจะเพิ่ม/ลด 0.562 หน่วย

6) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระการลงทุนของภาคเอกชน (LNI) มีค่าเท่ากับ -0.175 แสดงว่าการลงทุนของภาคเอกชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการว่างงาน คือถ้าการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่ม/ลดหนึ่งหน่วย การว่างงานจะเพิ่ม/ลด 0.175 หน่วย

- ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant) ของตัวแปรอิสระได้แก่ดัชนีราคาผู้บริโภค (LNCPI) เท่ากับ 0.126 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (LNMINW) เท่ากับ 0.666 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (LNGDP) เท่ากับ 0.238 การลงทุนของภาครัฐบาล (LNG) เท่ากับ 0.127 และการลงทุนของภาคเอกชน (LNI) เท่ากับ 0.714 ซึ่งค่านัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่อยู่ในแบบจำลองนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม หรือไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในค่าของตัวแปรตามได้

- ค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระดัชนีราคาผู้บริโภคเท่ากับ 0.006 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (LNMINW) เท่ากับ 0.024 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (LNGDP) เท่ากับ 0.003 การลงทุนของภาครัฐบาลเท่ากับ 0.163 การลงทุนของภาคเอกชนเท่ากับ 0.045 แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากมีค่า Tolerance เข้าใกล้ 0 แต่ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ในระดับมาก ได้แก่ตัวแปรอิสระผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งมีค่า Tolerance เข้าใกล้ 0 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ดัชนีราคาผู้บริโภค

จากสมการประมาณค่าและค่าสถิติที่ได้ พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่นำมาวิเคราะห์ทุกตัวได้แก่ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการว่างงาน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เนื่องจากค่านัยสำคัญทางสถิติ (significant) ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีค่าเกินกว่า 0.05 สำหรับสาเหตุที่ทำให้ปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการว่างงาน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ สูงมากได้แก่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และดัชนีราคาผู้บริโภค

จากการที่ตัวแปรอิสระผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และดัชนีราคาผู้บริโภค มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นในระดับที่สูงมาก ผู้ศึกษาจึงได้ตัดตัวแปรอิสระทั้งสองตัว

ดังกล่าวออกจากแบบจำลอง และทำการวิเคราะห์ทางสถิติใหม่ ได้สมการถดถอยพหุคูณซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงานดังนี้

$$\text{LNUN} = 9.588 + 1.455\text{LNMINW} - 0.874\text{LNG} - 0.728\text{LNI}$$

$$\text{ค่า Beta} \quad \quad \quad (0.574) \quad (-0.675) \quad (-0.778)$$

$$\text{ค่า } t\text{-Statistic} \quad (5.098) \quad (2.391) \quad (-2.757) \quad (-6.493)$$

$$\text{ค่า Significant} \quad (0.000) \quad (0.036) \quad (0.019) \quad (0.000)$$

$$\text{ค่า } R^2 = 0.856 \quad \quad \quad \text{ค่า } R\text{-Squared adj} = 0.816$$

$$\text{ค่า } F\text{-Test} = 21.725 \quad \quad \quad \text{ค่า Durbin Watson} = 1.914$$

** ค่าสถิติ t ของตัวแปรแต่ละตัวที่ได้ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

	LNMINW	LNG	LNI
ค่า Tolerance	(0.228)	(0.219)	(0.915)

จากค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้ สามารถแปลผลได้ดังนี้

- ค่า R^2 เท่ากับ 0.856 แสดงว่าตัวแปรอิสระอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามการว่างงาน ได้ร้อยละ 85.6 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 14.4 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา

- ค่า $R\text{-Squared adj}$ เท่ากับ 0.816 แสดงว่าตัวแปรอิสระอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามการว่างงาน ได้มากถึงร้อยละ 81.6 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 18.4 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา (ใช้พิจารณาความเหมาะสมของตัวแบบสมการถดถอยในกรณีที่ตัวแปรมีจำนวนมากและข้อมูลมีจำนวนน้อย)

- ค่า Durbin Watson เท่ากับ 1.914 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน

- ค่าคงที่และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β)

- 1) ค่าคงที่ เป็นค่าตัดแกน (Y) มีค่าเท่ากับ 9.588

- 2) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (LNMINW) มีค่าเท่ากับ +1.455 แสดงว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการว่างงาน คือถ้าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่ม/ลดหนึ่งหน่วย การว่างงานจะเพิ่ม/ลด 1.455 หน่วย

- 3) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระการลงทุนของภาครัฐบาล (LNG) มีค่าเท่ากับ -0.874 แสดงว่าการลงทุนของภาครัฐบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับตัว

แปรตามการว่างงาน คือถ้าการลงทุนของภาครัฐบาลเพิ่ม/ลดหนึ่งหน่วย การว่างงานจะเพิ่ม/ลด 0.874 หน่วย

4) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระการลงทุนของภาคเอกชน (LNI) มีค่าเท่ากับ -0.728 แสดงว่าตัวแปรอิสระการลงทุนของภาคเอกชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปรตามการว่างงาน คือถ้าการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่ม/ลดหนึ่งหน่วย การว่างงานจะเพิ่ม/ลด 0.728 หน่วย

- ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant) ของตัวแปรอิสระได้แก่อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เท่ากับ 0.036 การลงทุนของภาครัฐบาล (LNG) เท่ากับ 0.016 และการลงทุนของภาคเอกชน (LNI) เท่ากับ 0.000 ซึ่งค่านัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระทั้งสามตัวแปรน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่อยู่ในแบบจำลองนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม หรือไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในค่าของตัวแปรตามได้

- ค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเท่ากับ 0.228 การลงทุนของภาครัฐบาลเท่ากับ 0.219 และการลงทุนของภาคเอกชนเท่ากับ 0.915 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด (อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนของภาครัฐบาล การลงทุนของภาคเอกชน) มีความสัมพันธ์กัน โดยอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และการลงทุนของภาครัฐบาลมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นในระดับที่สูงกว่าการลงทุนของภาคเอกชนซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นในระดับที่น้อยมาก เพราะมีค่า Tolerance เข้าใกล้ 1

จากสมการถดถอยพหุคูณและค่าสถิติที่ได้ พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่นำมาวิเคราะห์ประกอบด้วย อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน มีความสัมพันธ์กับการว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัย 0.05 โดยการลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการว่างงานซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ส่วนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการว่างงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนยังคงมีความสัมพันธ์กัน โดยที่อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และการลงทุนของภาครัฐบาลมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นในระดับที่สูงกว่าการลงทุนของภาคเอกชนซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นในระดับที่น้อยมาก

เนื่องจากตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาในแบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณมีความสัมพันธ์กัน ผู้ศึกษาจึงใช้วิธี Stepwise Selection ของโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าแบบจำลองเพื่อให้ได้สมการถดถอยพหุคูณที่ดีที่สุด สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในค่าของตัวแปรตามได้ใกล้เคียงหรือมีความผิดพลาดน้อยที่สุด (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2548, หน้า 369) โดยในขั้นตอนแรก

โปรแกรมจะคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าไปในแบบจำลองทีละตัวแปร โดยเลือกตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์สูงสุดกับตัวแปรตามเข้าไปในแบบจำลองก่อน ขั้นตอนต่อไปโปรแกรมจะเลือกตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์เชิงส่วน (ความสัมพันธ์ ที่กำหนดให้ตัวแปรอิสระที่เข้าไปในสมการแล้วคงที่) กับตัวแปรตามมากที่สุดเข้าไปในแบบจำลอง พร้อมกับพิจารณาว่าตัวแปรอิสระที่เข้าไปในสมการ ถดถอยพหุคูณก่อนหน้านั้นทุกตัวแปรควรจะอยู่ในแบบจำลองอีกหรือไม่ ถ้าไม่ควรอยู่ก็ตัดออกก่อน แล้วจึงดำเนินการคัดเลือกตัวแปรอิสระที่เหลือใหม่ แต่ถ้าควรอยู่ก็ดำเนินการคัดเลือกตัวแปรอิสระใหม่ ได้เลย โดยการคัดเลือกตัวแปรจะดำเนินการไปจนกระทั่งไม่มีตัวแปรอิสระใดเข้าไปหรือถูกตัดออกจากแบบจำลองได้อีก

แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณที่ได้หลังจากใช้วิธี Stepwise Selection จะมีตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียวคือการลงทุนของภาคเอกชนที่มีความสัมพันธ์กับการว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 โดยมีสมการถดถอยพหุคูณและค่าสถิติ ดังนี้

$$LNUN = 12.295 - 0.8145LNI$$

$$t - \text{Statistic} \quad (13.864) \quad (-6.342)$$

$$\text{Significant} \quad (0.000) \quad (0.000)$$

$$R^2 = 0.756$$

$$R\text{-Squared adj} = 0.737$$

$$F - \text{Test} = 40.222$$

$$\text{Durbin Watson} = 1.530$$

** ค่าสถิติ t ของตัวแปรแต่ละตัวที่ได้ มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากค่าสถิติต่าง ๆ ที่ได้ สามารถแปลผลได้ดังนี้

- ค่า R^2 เท่ากับ 0.756 แสดงว่าตัวแปรอิสระการลงทุนของภาคเอกชนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามการว่างงาน ได้ร้อยละ 75.6 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 24.4 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา

- ค่า R-Squared adj เท่ากับ 0.737 แสดงว่าตัวแปรอิสระการลงทุนของภาคเอกชนสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามการว่างงาน ได้ร้อยละ 73.7 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 26.3 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาศึกษา (ใช้พิจารณาความเหมาะสมของตัวแบบสมการถดถอยในกรณีที่ตัวแปรมีจำนวนมากและข้อมูลมีจำนวนน้อย)

- ค่า Durbin Watson เท่ากับ 1.530 แสดงว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน

- ค่าคงที่และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β)

1) ค่าคงที่ เป็นค่าตัดแกน (Y) มีค่าเท่ากับ 9.588

2) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระการลงทุนของภาคเอกชน (LNI)

มีค่าเท่ากับ -0.8145 แสดงว่าการลงทุนของภาคเอกชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับตัว

แปรตามการว่างงาน คือถ้าการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่ม/ลดหนึ่งหน่วย การว่างงานจะเพิ่ม/ลด 0.814 หน่วย

- คำนัยสำคัญทางสถิติ (Significant) ของตัวแปรอิสระการลงทุนของภาคเอกชน (LNI) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม หรือสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในค่าของตัวแปรตามได้

จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน กับการว่างงาน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจคือการลงทุนของภาคเอกชนมีผลต่อการว่างงาน ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล ไม่มีผลต่อการว่างงาน ผลที่ได้จากการศึกษาไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี และสมมติฐานที่กำหนด สำหรับสาเหตุที่ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี และสมมติฐานที่กำหนด เกิดจากการที่ตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระตัวอื่นสูงมากคือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และดัชนีราคาผู้บริโภค

บทที่ 6

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์การมีงานทำและการว่างงาน รวมทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานของประเทศ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจ้างงานและการว่างงานของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก สำนักเคนส์ สำนักโครงสร้างนิยม สำนักนีโอคลาสสิก และแนวคิดเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อและการว่างงานของนักเศรษฐศาสตร์ เอ ดับบลิว ฟิลลิปส์ มิลตัน ฟรีดแมน และโรเบิร์ต เอ็ม โซโลว์ มากำหนดกรอบแนวคิดและตั้งสมมติฐานในการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลทศวรรษระหว่างปี 2535-2549 ซึ่งรวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน กับการว่างงาน ทั้งในเชิงพรรณนาในรูปของตาราง แผนภูมิ และคำร้อยละ และเชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาพบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับการว่างงานในทิศทางตรงกันข้าม ยกเว้นในปี 2540, 2541, 2544 และ 2545 ที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน มีความสัมพันธ์กับการว่างงานในทิศทางเดียวกัน สำหรับสาเหตุสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน มีความสัมพันธ์กับการว่างงานในทิศทางเดียวกัน ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เป็นผลมาจากผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เช่น ราคาน้ำมัน การอ่อนค่าของเงินบาท การเก็บภาษีเพิ่มขึ้น และนโยบายหรือมาตรการส่งเสริม/กระตุ้นเศรษฐกิจและการจ้างงานทั้งที่เป็นมาตรการการเงินและการคลังและมาตรการอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจทุกตัว ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลผลิตภัณฑ่มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กับการว่างงานซึ่งเป็นตัวแปรตาม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ เนื่องมาจากตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน จากปัญหาที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน ผู้ศึกษาได้ใช้วิธี Stepwise Selection ในการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าแบบจำลอง เพื่อให้ได้สมการถดถอยพหุคูณที่เหมาะสมกับข้อมูลและสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในค่าของตัวแปรตามได้ใกล้เคียงหรือมีความผิดพลาดน้อยที่สุด พบว่าสมการที่เหมาะสมประกอบด้วยตัวแปรเพียงตัวเดียวคือการลงทุนของภาคเอกชนซึ่งมีความสัมพันธ์กับการว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ซึ่งผลจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานคือการลงทุนของภาคเอกชน

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงานเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณดังกล่าวข้างต้น นำไปสู่ การอภิปรายผล และการเสนอแนะรัฐบาลในการกำหนดแนวนโยบาย แนวทาง และมาตรการในการแก้ไขปัญหาการว่างงาน รวมทั้งข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ได้ตามลำดับดังนี้

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาดังกล่าว สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการศึกษาเชิงพรรณนาพบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลผลิตภัณฑ่มวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชนมีความสัมพันธ์กับการว่างงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีด้านการจ้างงานและการว่างงานของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก สำนักเคนส์ สำนักโครงสร้างนิยม สำนักนีโอคลาสสิก และแนวคิดเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อและการว่างงานของนักเศรษฐศาสตร์ เอ ดับบลิว ฟิลลิปส์ มีลดัน ฟรีดแมน และโรเบิร์ต เอ็ม โฮโลว์

2. ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลผลิตภัณฑ่มวลรวมภายในประเทศ และการลงทุนของภาครัฐบาล ไม่มีผลต่อการว่างงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีด้านการจ้างงานและการว่างงานของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก สำนักเคนส์ สำนักโครงสร้างนิยม สำนักนีโอคลาสสิก และแนวคิดเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อและการว่างงานของนักเศรษฐศาสตร์ เอ ดับบลิว ฟิลลิปส์ มีลดัน ฟรีดแมน

และโรเบิร์ต เอ็ม โซโลว์ ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากการที่ในช่วงเวลาที่ศึกษามีตัวแปรอิสระอื่นที่มีอิทธิพลต่อการว่างงานมากกว่าตัวแปรอิสระที่อยู่ในสมการที่ศึกษา สำหรับตัวแปรอิสระอื่นที่ไม่ได้อยู่ในสมการที่ทำการศึกษาซึ่งน่าจะมีอิทธิพลต่อการว่างงาน ได้แก่ การลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักรเพื่อทดแทนแรงงาน ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ได้แก่ราคาน้ำมัน วัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศมีราคาสูงขึ้นเนื่องจากเงินบาทอ่อนค่ามากในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ตลอดจนนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลในการลดผลกระทบหรือบรรเทาปัญหาการว่างงาน เช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ การเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

3. ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของมูร์รี่ สาซุม ที่พบว่าดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลผลิตขั้นต้นมวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น การลงทุนภาครัฐ ไม่มีผลต่อการว่างงานในภาพรวม

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการว่างงานประเทศไทย ระหว่างปี 2535-2549 ซึ่งพบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจคือการลงทุนของภาคเอกชนมีผลต่อการว่างงานของประเทศไทย ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 รัฐบาลควรส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการจ้างงานต่าง ๆ ตลอดทั้งปี เช่น โครงการจ้างงานในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรว่างงาน โครงการรับงานไปทำที่บ้าน โครงการงาน Part time

3.2 รัฐบาลควรส่งเสริมการมีงานทำให้แก่ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน และกำลังแรงงานที่ต้องการมีงานทำ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในสถาบันการศึกษา และนอกสถาบันการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะกิจกรรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียนนักศึกษา เพื่อให้มีแนวทางในการศึกษาและเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของตนเองและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งจะช่วยให้สามารถหางานทำได้ง่าย การจัดกิจกรรมนัดพบแรงงาน และกิจกรรมมหกรรมอาชีพ เพื่อเป็นตัวกลางระหว่างนายจ้างกับผู้สมัครงาน

3.3 รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนด้วยมาตรการ/วิธีการต่าง ๆ โดยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง

ภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมการลงทุน เช่น การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน การบริหารธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และการพัฒนาศักยภาพของแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นข้อจำกัดต่อการส่งเสริมการลงทุน

3.4 ในการศึกษาต่อไป ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยตัวอื่น ๆ ที่มีผลต่อการว่างงาน โดยเฉพาะปัจจัยด้านราคาน้ำมัน ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านต้นทุนการผลิต เนื่องจากมีผลการศึกษาในเรื่องนี้น้อยมากในประเทศไทย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

1. หนังสือ

กระทรวงแรงงาน “อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” Available: <http://www.mol.go.th>. [เข้าถึง 28 มกราคม 2550]

จ่านอง สมประสงค์และประดิษฐ์ ชาสมบัติ 2519 เศรษฐศาสตร์แรงงาน กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพานิช

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2535) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ธนาคารแห่ง
ประเทศไทย

_____ (2536) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2537) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2538) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2539) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2540) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2541) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2542) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2543) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2544) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2545) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2546) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2547) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2548) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

_____ (2549) รายงานเศรษฐกิจการเงิน กรุงเทพมหานคร ธนาคารแห่งประเทศไทย

นิพนธ์ พัวพงศกร (2538) เศรษฐศาสตร์แรงงานและแรงงานสัมพันธ์ พิมพ์ครั้งที่ 3

กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เบญจพร ทังเกษมวัฒนา (2542) การพัฒนาเศรษฐกิจเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รัตนา สายคณิต (2541) มหาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช

รัตนา สายคณิต (2545) เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

วีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงศ์ (2529) “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเพื่อและการว่างงานใน
ประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2535) รายได้ประชาชาติของ
ประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

_____ (2536) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2537) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2538) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2539) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2540) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2541) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2542) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2543) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2544) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2545) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2546) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

รัตนา สายคณิต (2545) เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

วีระพงษ์ สิริกรวุฒิพงศ์ (2529) “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเพื่อและการว่างงานใน
ประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2535) รายได้ประชาชาติของ
ประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

_____ (2536) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2537) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2538) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2539) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2540) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2541) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2542) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2543) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2544) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2545) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

_____ (2546) รายได้ประชาชาติของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงาน ปี 2535-2549

ปี	ดัชนีราคา ผู้บริโภค	อัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำ	ผลิตภัณฑ์มวล รวม ภายในประเทศ	การลงทุน ของ ภาครัฐบาล	การลงทุนของ ภาคเอกชน	การว่างงาน
	บาท	บาท	พันล้านบาท	พันล้านบาท	พันล้านบาท	พันคน
2535	100.00	115	2830.9	229.8	881.5	912.7
2536	103.30	125	3170.3	249.8	1003.2	843.7
2537	108.47	135	3634.5	316.6	1133.6	833.5
2538	114.76	145	4185.6	372.9	1343.2	549.3
2539	119.00	157	4608.5	471.0	1415.1	497.6
2540	125.67	157	4727.3	550.8	1030.6	495.1
2541	135.84	162	4628.4	444.9	583.4	1308.6
2542	136.25	162	4615.4	426.9	500.2	1305.7
2543	138.43	165	4922.7	402.3	679.1	1115.3
2544	140.65	165	5133.5	396.6	784.7	1124.0
2545	141.63	165	5450.6	377.5	865.7	822.8
2546	144.18	169	5917.4	387.6	1036.6	754.2
2547	148.07	170	6489.8	427.4	1254.4	739.2
2548	154.74	175	7087.7	509.0	1544.2	663.0
2549	162.01	184	7813.1	557.4	1674.7	551.7

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย “รายงานเศรษฐกิจและการเงิน” ปี 2535-2549 กระทรวงแรงงาน
 “ประกาศอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ” ปี 2535-2549 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ “รายได้ประชาชาติของประเทศไทย” ปี 2535-2549 และสำนักงานสถิติ
 แห่งชาติ “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร” ปี 2535-2549

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงาน ปี 2535-2549

(ใส่ log ธรรมชาติ)

ปี	ดัชนีราคา ผู้บริโภค	อัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำ	ผลิตภัณฑ์มวล รวม ภายในประเทศ	การลงทุน ของ ภาครัฐบาล	การลงทุนของ ภาคเอกชน	การว่างงาน
2535	4.61	4.74	7.95	5.44	6.78	6.82
2536	4.64	4.83	8.06	5.52	6.91	6.74
2537	4.69	4.91	8.20	5.76	7.03	6.73
2538	4.74	4.98	8.34	5.92	7.20	6.31
2539	4.78	5.06	8.44	6.15	7.25	6.21
2540	4.83	5.06	8.46	6.31	6.94	6.20
2541	4.91	5.09	8.44	6.10	6.37	7.18
2542	4.91	5.09	8.44	6.06	6.22	7.17
2543	4.93	5.11	8.50	6.00	6.52	7.02
2544	4.95	5.11	8.54	5.98	6.67	7.02
2545	4.95	5.11	8.60	5.93	6.76	6.71
2546	4.97	5.13	8.69	5.96	6.94	6.63
2547	5.00	5.14	8.78	6.06	7.13	6.61
2548	5.04	5.16	8.87	6.23	7.34	6.50
2549	5.09	5.21	8.96	6.32	7.42	6.31

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาคผนวก ค
รายงานแสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงาน
โดยใช้โปรแกรม SPSS

กรณีที่ 1 รายงานแสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลิตมวลรวมภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน กับการว่างงาน

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	LNI, LNCPI, LNG, LNMINW, LNGDP		Enter

- a. All requested variables entered.
b. Dependent Variable: LNUN

Model Summary^a

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.950 ^a	.902	.848	.12825	.902	16.592	5	9	.000	2.113

- a. Predictors: (Constant), LNI, LNCPI, LNG, LNMINW, LNGDP
b. Dependent Variable: LNUN

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1.365	5	.273	16.592	.000 ^a
	Residual	.148	9	.016		
	Total	1.513	14			

- a. Predictors: (Constant), LNI, LNCPI, LNG, LNMINW, LNGDP
b. Dependent Variable: LNUN

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B		Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Tolerance	VIF
1	(Constant)	5.563	4.904		1.134	.286	-5.530	16.656		
	LNCPI	5.074	3.013	2.272	1.684	.126	-1.742	11.889	.006	167.367
	LNMINW	.753	1.689	.297	.446	.666	-3.068	4.573	.024	40.819
	LNGDP	-2.690	2.128	-2.289	-1.264	.238	-7.502	2.123	.003	301.364
	LNG	-.562	.334	-.434	-1.681	.127	-1.318	.194	.163	6.122
	LNI	-.175	.463	-.187	-.379	.714	-1.222	.871	.045	22.432

a. Dependent Variable: LNUN

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions					
				(Constant)	LNCPI	LNMINW	LNGDP	LNG	LNI
1	1	5.997	1.000	.00	.00	.00	.00	.00	.00
	2	.002	52.242	.00	.00	.00	.00	.01	.04
	3	.001	86.438	.03	.00	.00	.00	.11	.00
	4	.000	134.922	.02	.00	.00	.00	.33	.00
	5	1.678E-05	597.746	.10	.06	.65	.00	.54	.00
	6	1.884E-06	1784.093	.84	.94	.35	1.00	.01	.95

a. Dependent Variable: LNUN

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	6.1971	7.1104	6.6773	.31221	15
Residual	-.1665	.1992	.0000	.10283	15
Std. Predicted Value	-1.538	1.387	.000	1.000	15
Std. Residual	-1.298	1.553	.000	.802	15

a. Dependent Variable: LNUN

กรณีที่ 2 รายงานแสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ การลงทุนของภาครัฐบาล และ การลงทุนของภาคเอกชนกับการว่างงาน (เมื่อตัดตัวแปรอิสระดัชนีราคาผู้บริโภค และ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ออกจากสมการแบบจำลอง)

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	LNI, LNMINW, LNG		Enter

- a. All requested variables entered.
b. Dependent Variable: LNUN

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.925 ^a	.856	.816	.14092	.856	21.725	3	11	.000	1.914

- a. Predictors: (Constant), LNI, LNMINW, LNG
b. Dependent Variable: LNUN

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1.294	3	.431	21.725	.000 ^a
	Residual	.218	11	.020		
	Total	1.513	14			

- a. Predictors: (Constant), LNI, LNMINW, LNG
b. Dependent Variable: LNUN

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B		Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Tolerance	VIF
1	(Constant)	9.588	1.881		5.098	.000	5.448	13.727		
	LNMINW	1.455	.609	.574	2.391	.036	.116	2.794	.228	4.389
	LNG	-.874	.317	-.675	-2.757	.019	-1.572	-.176	.219	4.565
	LNI	-.728	.112	-.778	-6.493	.000	-.975	-.481	.915	1.093

- a. Dependent Variable: LNUN

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions			
				(Constant)	LNMINW	LNG	LNI
1	1	3.997	1.000	.00	.00	.00	.00
	2	.002	45.439	.00	.01	.03	.81
	3	.001	71.625	.27	.00	.18	.11
	4	8.942E-05	211.422	.73	.99	.78	.08

a. Dependent Variable: LNUN

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	6.2374	7.1642	6.6773	.30405	15
Residual	-.2036	.1984	.0000	.12491	15
Std. Predicted Value	-1.447	1.601	.000	1.000	15
Std. Residual	-1.445	1.408	.000	.886	15

a. Dependent Variable: LNUN

กรณีศึกษา 3 รายงานแสดงผลความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ผลติวมวลรวม
ภายในประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และการลงทุนของภาคเอกชน กับการ
ว่างงาน เมื่อใช้วิธีการ Stepwise Selection ในการคัดเลือกตัวแปร

Regression

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	LNI	.	Stepwise (Criteria: Probability -of-F-to-e nter <= .050, Probability -of-F-to-r emove >= .100).

a. Dependent Variable: LNUN

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.869 ^a	.756	.737	.16859	1.530

a. Predictors: (Constant), LNI

b. Dependent Variable: LNUN

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1.143	1	1.143	40.222	.000 ^a
	Residual	.369	13	.028		
	Total	1.513	14			

a. Predictors: (Constant), LNI

b. Dependent Variable: LNUN

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B		Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Tolerance	VIF
1	(Constant)	12.295	.887		13.864	.000	10.379	14.211	1.000	1.000
	LNI	-.814	.128	-.869	-6.342	.000	-1.092	-.537		

a. Dependent Variable: LNUN

Excluded Variables

Model	Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics			
					Tolerance	VIF	Minimum Tolerance	
1	LNCPI	.061 ^a	.432	.674	.124	1.000	1.000	1.000
	LNMINW	-.007 ^a	-.048	.963	-.014	.991	1.009	.991
	LNGDP	.058 ^a	.384	.708	.110	.880	1.136	.880
	LNG	-.161 ^a	-1.165	.267	-.319	.952	1.050	.952

a. Predictors in the Model: (Constant), LNI

b. Dependent Variable: LNUN

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions	
				(Constant)	LNI
1	1	1.999	1.000	.00	.00
	2	.001	40.720	1.00	1.00

a. Dependent Variable: LNUN

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	6.2528	7.2300	6.6773	.28576	15
Residual	-.4437	.1820	.0000	.16246	15
Std. Predicted Value	-1.486	1.934	.000	1.000	15
Std. Residual	-2.632	1.080	.000	.964	15

a. Dependent Variable: LNUN

ภาคผนวก ง

เปรียบเทียบการว่างงานที่ได้จากสมการถดถอยพหุซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและการว่างงาน กับการว่างงานจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

$$\text{สมการ LnUN} = 5.563 + 5.074\text{LnCPI} + 0.753\text{LnMINW} - 2.690\text{LnGDP} - 0.562\text{LgG} - 0.175\text{LnI}$$

ปี	การว่างงานที่ได้จากสมการ (พันคน)	การว่างงานจากการสำรวจ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (พันคน)	ความแตกต่าง (ร้อยละ)
2535	948.8	912.7	3.96
2536	819.1	843.7	2.92
2537	659.3	833.5	20.90
2538	560.7	549.3	2.08
2539	480.0	497.6	3.54
2540	572.1	495.1	15.55
2541	1,146.7	1,308.6	12.37
2542	1,233.4	1,305.7	5.54
2543	1,116.7	1,115.3	0.13
2544	1,062.6	1,124.0	5.46
2545	946.7	822.8	15.06
2546	807.5	754.2	7.07
2547	662.9	739.2	10.32
2548	584.0	663.0	11.92
2549	551.7	551.7	0.00

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวพัชรินทร์ หาญเจริญ
วัน เดือน ปีเกิด	7 มิถุนายน 2508
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2534
สถานที่ทำงาน	กระทรวงแรงงาน
ตำแหน่ง	นักวิชาการแรงงาน 6ว